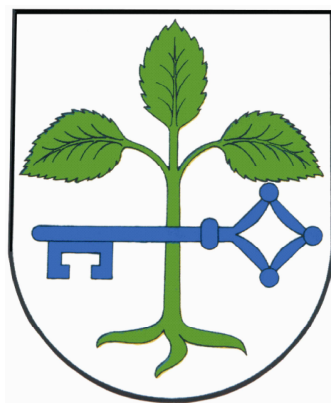

AKTUALIZACJA

STRATEGII

ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W MIEŚCIE I GMINIE BUK

NA LATA 2004-2012

Buk, marzec – 2007 r.

Zlecniodawca:

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

64-320 Buk

ul. Ratuszowa 1

tel: (061) 8140 431

e - mail: opsbuk@pomost.poznan.pl

Autor:

Business Mobility International Spółka z o.o.

al. 3-go Maja 11

76-200 Słupsk

tel. (0 59) 8 456 301-302

fax.(0 59) 8 456 303

e-mail: office@bm-intl.2com.pl

http: www.bmintl.com

Biura regionalne:

Business Mobility International Spółka z o.o.

ul. Drewsa 4E

61 – 606 Poznań

tel/fax (061) 825 78 60

e-mail: office@bm-intl.2com.pl

Business Mobility International Spółka z o.o.

ul. Zacisze 6/3

31 – 156 Kraków

tel: (018) 426 13 55

fax (018)426 13 59

e-mail: office@bm-intl.com.pl

Siedziba w Brukseli:

Business Mobility International NV-SA

Rue Wiertz 50/28

1050 Brussels, Belgium

tel. [32-2] 644 36 89

fax [32-2] 648 07 80

www.bm-intl.com

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	4
1. METODOLOGIA.....	6
2. RAPORT O STANIE POMOCY SPOŁECZNEJ	8
2.1. Syntetyczna charakterystyka gminy.....	8
2.1.1. Położenie, dane ogólne, powiązanie z otoczeniem	8
2.2. Miasto i Gmina w statystyce.....	10
2.3. Działalność produkcyjno-usługowa i budownictwo	11
2.4. Ochrona zdrowia	12
2.5. Rynek pracy i bezrobocie	13
2.5.1. Bezrobocie – według stanu na 31.12.2005 r.	13
2.5.2. Bezrobocie – według stanu na 31.12.2006 r.	13
2.6. Bezpieczeństwo publiczne.....	14
2.7. Opieka społeczna.....	14
2.7.1. Struktura rodzajowa i ilościowa świadczeń z zakresu pomocy społecznej.....	17
3. ANALIZA PORÓWNAWCZA	30
4. DIAGNOZA STANU.....	41
5. ANALIZA SWOT.....	44
6. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....	49
6.1. Uwarunkowania zewnętrzne w Europie.....	49
6.2. Uwarunkowania zewnętrzne krajowe	49
6.3. Uwarunkowania zewnętrzne regionalne	53
7. MISJA.....	62
8. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA	65
8.1. EDUKACJA.....	66
8.2. FINANSE	67
8.3. INFRASTRUKTURA	68
8.4. PROBLEMY SPOŁECZNE.....	69
8.5. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.....	70
9. WARIANT ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH - PO KOREKTACH EKSPERCKICH.....	71
9.1. Komentarz do wybranego wariantu	71
9.2. Priorytety – cele strategiczne pierwszorzędne i drugorzędne oraz kierunki działania....	73
10. MONITOROWANIE STRATEGII.....	77
11. WDRAŻANIE STRATEGII WARUNKI REALIZACJI STRATEGII.....	86
12. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW	88
13. ANEKS 1 DOTYCZY ZMIAN PRZEPROWADZONYCH W STRATEGII W MARCU 2007 R.	90

WSTĘP

Podstawą rozwoju całego systemu pomocy społecznej w Mieście i Gminie Buk jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, która określa, misję, cele i kierunki działania. Dokument ten poddany ocenie radnych miasta i gminy oraz środowisk związanych bezpośrednio z pomocą społeczną, a następnie przyjęty przez Ośrodek Pomocy Społecznej określa opcje rozwoju w poszczególnych obszarach i wariant rozwoju.

W dalszej części opracowania przedstawiono wyniki będące kompilacją debat strategicznych i autorskiego uporządkowania wyników prac uczestników sesji strategicznych, które odbyły się w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Buku w dniach 28 maja oraz 17 czerwca 2004 roku jak i na sesji aktualizacyjnej, która odbyła się 9 stycznia 2007 roku. Dokładny zakres zmian aktualizacyjnych do pierwszej wersji dokumentu został omówiony w rozdziale 13.

Sformułowania misji, celów i kierunków działania pozostawiono w formie proponowanej przez uczestników debat przy jednoczesnej korekcie eksperckiej.

Dodatkowym elementem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest zamieszczony Raport o Stanie Pomocy Społecznej opracowany przy udziale pracowników merytorycznych Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dokument ten zawiera podstawowe informacje o pomocy społecznej w Mieście i Gminie Buk, uwzględniając stan jednostek pomocy społecznej o charakterze lokalnym.

W tworzenie strategii rozwoju systemu pomocy społecznej zostało włączonych ponad trzydzieści osób, będących reprezentantami środowisk społecznych i samorządowych, zajmujących się, na co dzień problematyką pomocy społecznej.

Dokument został poprzedzony listą uczestników, którzy brali udział w sesji strategicznej.

UCZESTNICZY

1. Grażyna Andrzejewska – Miejsko Gminny Ośrodek Kultury Buk
2. Ireneusz Białas – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
3. Zenon Chmielewski – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
4. Olga Czarnecka – Dyrektor Szkoły Podstawowej Szewce
5. Stanisław Filipiak – Burmistrz Miasta i Gminy Buk
6. Zbigniew Filipiak – Lekarz Przychodni „Vigilax” Buk
7. Teresa Filipiak – Stowarzyszenie „Amazonek” Buk
8. Stefan Gawron – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
9. Renata Gorońska – Dyrektor Szkoły Podstawowej Otusz
10. Piotr Goroński – Dyrektor Szkoły Podstawowej Niepruszewo
11. Andrzej Jankowski – Przewodniczący Rady Miasta i Gminy Buk
12. Małgorzata Jaroń – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Buk
13. Andrzej Król – Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji Buk
14. Jolanta Królikowska – Sekretarz Miasta i Gminy Buk
15. Anna Krzemińska – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
16. Jolanta Kubiak – Za-ca Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Buk
17. Marlena Kwiecińska Kańduła – Dyrektor Szkoły Podstawowej Dobieżyn
18. Tadeusz Łysiak – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
19. Lucyna Łysiak – Dyrektor Szkoły Podstawowej Buk
20. Piotr Małynicz – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
21. Urszula Mikołajczak – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
22. Jerzy Mrówka – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
23. Dariusz Pańczak – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
24. Włodzimierz Przybyszewski – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
25. Romuald Radny – Zastępca Burmistrz Miasta i Gminy Buk
26. Paweł Ratajczak – Komisariat Policji Buk
27. Dariusz Sokołowski – Przewodniczący Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
28. Ks. Kanonik Andrzej Szczepaniak – Proboszcz Parafii Rzymsko- Katolickiej oraz Przewodniczący Zespołu Parafialnego „Caritas” Buk
29. Jarosław Sznycer – Dyrektor Gimnazjum Buk
30. Andrzej Szurkowski – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
31. Lidia Targosz – Dyrektor Biblioteki Miejskiej Buk
32. Elżbieta Tonder – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
33. Karolina Wawrzyniak – Dyrektor Szkoły Zawodowej Buk
34. Elżbieta Wolna – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
35. Adam Zawieja – Radny Rady Miasta i Gminy Buk
36. Anna Zawieja – Przewodnicząca Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Buk
37. Małgorzata Zięcik – Kierownik Filii Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Buku

1. METODOLOGIA

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk opracowano uwzględniając poprzednią wersję dokumentu jak i wyniki aktualizacyjnej debaty strategicznej organizowanej Metodą Aktywnego Planowania Strategicznego.

Podczas prac nad pierwszą wersją Strategii przeprowadzono dwudniową sesję strategiczną i jedną sesję aktualizacyjną z udziałem kilkudziesięciu liderów polityki społecznej, reprezentujących jednostki pomocy społecznej, Radę Miasta i Gminy, oświatę, organizacje pozarządowe oraz przedstawicieli jednostek administracji różnych szczebli.

Pierwsze spotkania odbyły się w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Buku, w dniach 28 maja oraz 17 czerwca 2004 roku, a ich celem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach polityki społecznej.

Uczestnicy debaty pracowali w pięciu grupach, każda z nich podporządkowana była jednemu z obszarów:

- **EDUKACJA,**
- **FINANSE,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **PROBLEMY SPOŁECZNE,**
- **SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.**

Na podstawie wcześniej opracowanej analizy SWOT:

- **silne strony** (wewnętrzne) polityki społecznej w Mieście i Gminie Buk,
- **słabe strony** (wewnętrzne),
- **szanse** (zewnętrzne),
- **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

„Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony i zniwelować zagrożenia?”.

Na podstawie tak postawionego pytania grupy przygotowały po osiem celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach. Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans, z tym, że liczbę celów ograniczono do czterech w każdej grupie.

Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach polityki społecznej. Przyjęto, że w każdym obszarze winny zostać wyróżnione trzy **cele pierwszorzędne**, bez których dany obszar nie może się rozwijać i trzy **cele drugorzędne**, które przyspieszają rozwój danego obszaru oraz trzy **cele trzeciorzędne** – ważne dla rozwoju danego obszaru, ale z bliżej nieokreślonym w dekadzie czasem i tempem ich realizacji.

W ten sposób wynikiem konsultacji było wypracowanie kilkudziesięciu celów w pięciu obszarach polityki społecznej. Dla ustalenia priorytetów polityki społecznej w Mieście i Gminie Buk wybrano czternaście celów strategicznych. Wybrane cele zhierarchizowano w sposób określony w rozdziale „Wybrany wariant rozwoju pomocy społecznej”.

Podczas sesji aktualizacyjnej, która odbyła się 9 stycznia 2007 roku również w Urzędzie Miasta i Gminy Buk, zweryfikowano cele i kierunki działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach polityki społecznej pierwszej wersji dokumentu jak również dokonano weryfikacji „Wariantu rozwoju pomocy społecznej”.

2. RAPORT O STANIE POMOCY SPOŁECZNEJ¹

2.1. Syntetyczna charakterystyka gminy

2.1.1. Położenie, dane ogólne, powiązanie z otoczeniem

Rysunek 1 Położenie Miasta i Gminy Buk

Źródło: www.gminy.pl

Miasto i Gmina Buk położone jest w Województwie Wielkopolskim, w Powiecie Poznańskim. Miasto Buk leży w odległości 330 km od Warszawy, 250 km od Berlina, 160 km od przejścia granicznego w Świecku i 21 km od międzynarodowego portu lotniczego "Ławica" w Poznaniu oraz około 28 km od terenów Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Miasto i gmina zajmują powierzchnię 90,32 km². Gmina liczy 11 825 mieszkańców, w tym w Mieście Buk mieszkają 6 293 osoby.

Na terenie Gminy Buk znajduje się jedenaście sołectw: Cieśle, Dakowy Suche, Dobieżyn, Dobra – Sznyfin, Kalwy, Niepruszewo, Otusz, Pawłówko - Wiktorowo, Szewce, Wielkawieś, Wygoda - Wysoczka - Żegowo

¹ Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Buk oraz Banku Danych Regionalnych

KOMUNIKACJA

Przez miasto i gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie:

- Nr 306 Lipnica - Wilczyna - Buk - Stęszew,
- Nr 307 Poznań - Buk - Opalenica - Bukowiec.

Miasto posiada obwodnicę, która tworzy ciąg drogi wojewódzkiej Nr 307. Uzupełnieniem sieci drogowej są liczne drogi powiatowe i gminne. Drogi powiatowe, których jest 12 odcinków łączą miasto z miejscowościami gminy. Łączna ich długość wynosi 41,6 km. Uzupełnieniem są drogi lokalne - gminne, które dzielą się na miejskie 11,4 km oraz pozamiejskie 63,3 km.

Trwają prace związane z budową autostrady A2, która przebiegać będzie północną częścią gminy. Budowa autostrady wpłynie na szybkie połączenie komunikacyjne z Poznaniem i wschodnim regionem kraju oraz zachodnią Europą.

Wybudowanie autostrady stworzy dogodne warunki dla tworzenia nowych zakładów, przedsiębiorstw dających miejsca pracy oraz aktywizujących społeczność lokalną.

Miasto i Gmina obejmuje obszar **90,32 km²**, w tym:

Tabela 1 Struktura gruntów w Mieście i Gminie Buk

WYSZCZEGÓLNIENIE	NAZWA GRUNTU
76,95 km²	- użytki rolne ogółem w tym:
71,83 km²	- grunty orne
0,72 km²	- pastwiska
1,30 km²	- sady
3,10 km²	- łąki
3,30 km²	- lasy
10,07 km²	- pozostałe grunty i nieużytki

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Buk

2.2. Miasto i Gmina w statystyce

Tabela 2 Przekrój statystyczny miasta i gminy (wg stanu na koniec 2006 r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia miasta i gminy ogółem	90,32 km ²
Stan ludności ogółem	11 825
w tym mężczyźni	5 842
Małżeństwa cywilne	16
Małżeństwa wyznaniowe	136
Urodzenia żywe	106
w tym dziewczynek	50
Zgony ogółem	112
w tym kobiet	52
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2 890
Ludność w wieku produkcyjnym	7 396
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 539
Procent ludności w wieku przedprodukcyjnym	24,44%
Procent ludności w wieku produkcyjnym	62,54%
Procent ludności w wieku poprodukcyjnym	13,02%
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59,88
Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności	8,96
Liczba zgonów na 1000 ludności	9,47
Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności	-0,51
Gęstość zaludnienia – liczba ludności przypadająca na 1km ² powierzchni	130,92
Odsetek bezrobocia ² (według stanu na 31.12.2005r.)	6,63%
Odsetek bezrobocia (według stanu na 31.12.2006r.)	4,66%
Drogi lokalne gminne	74,658 km
Dochód budżetu gminy ogółem 2005 rok (w zł.)	23 043 498
Dochód budżetu gminy ogółem 2006 rok (w zł.) – planowany	22 600 015
Wydatki gminy na realizację programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem w 2006 roku (w zł)	156 727,76
Dochód na 1 mieszkańca w 2005 roku (w zł.)	1 954
Dochód na 1 mieszkańca w 2006 roku (w zł.) – planowany	1 911

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Buk

² Odsetek bezrobocia – udział procentowy bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym liczony w stosunku do poszczególnych gmin

GOSPODARSTWA ROLNE – WYKAZ DZIAŁEK WEDŁUG POWIERZCHNI:

Na terenie Miasta i Gminy Buk działa 792 indywidualnych gospodarstw rolnych, stanowiących własność osób fizycznych. Gospodarstwa te można podzielić ze względu na zajmowany przez nie obszar na następujące grupy:

- od 1 – 2 ha powierzchni: **246 gospodarstw,**
- od 2 – 5 ha powierzchni: **176 gospodarstwa,**
- od 5 – 7 ha powierzchni: **57 gospodarstw,**
- od 7 – 10 ha powierzchni: **73 gospodarstw,**
- od 10 – 15 ha powierzchni: **106 gospodarstw,**
- powyżej 15 ha powierzchni: **134 gospodarstwa,**

w tym:

- powyżej 50 ha: **3 gospodarstwa**
- powyżej 100 ha: **3 gospodarstwa**

Średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi w gminie **8,7 ha**

2.3. Działalność produkcyjno-usługowa i budownictwo

Na terenie miasta i gminy prowadziło działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej **1980** podmioty gospodarcze (stan na koniec 2006 roku).

Tabela 3 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006
Placówki handlowe i gastronomiczne	472
Produkcja wyrobów przemysłowych	63
Produkcja wyrobów spożywczych	22
Sadownictwo	-
Usługi transportowe	148
Zakłady produkcyjno - usługowe	173
Inne	1 102
OGÓŁEM:	1 980

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Buk

2.4. Ochrona zdrowia

Usługi medyczne w zakresie kompetencji lekarza rodzinnego, pielęgniarki środowiskowo - rodzinnej, położnej środowiskowej, porad ginekologiczno - położniczych oraz poradni reumatologicznej i chirurgicznej świadczy Przychodnia Lekarza Rodzinnego VIGILAX (ul. Kościuszki 5, 64-320 Buk).

Ponadto w Przychodni mieści się Poradnia Ginekologiczno – Położnicza w której przeprowadza się badania diagnostyczne.

Przychodnia świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, zatrudnia 5 lekarzy rodzinnych posiadających aktywną listę pacjentów oraz 3 lekarzy do pomocy bez listy pacjentów, 5 pielęgniarek środowiskowo – rodzinnych oraz położną środowiskową.

Przychodnia posiada również swoją Filię w Niepruszewie na ul. Starowiejskiej 19.

W zakresie opieki szpitalnej i specjalistycznej mieszkańcy miasta i gminy korzystają z usług Szpitala Wojskowego w Poznaniu.

Gabinety stomatologiczne:

Gabinet Stomatologiczny

Os. 700-lecia Miasta 5
64-320 Buk

Gabinet Stomatologiczny

ul. Dworcowa 34/2
64-320 Buk

Gabinet Stomatologiczny

Niepruszewo
ul. Starowiejska 26
64-320 Buk

2.5. Rynek pracy i bezrobocie

2.5.1. Bezrobocie – według stanu na 31.12.2005 r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Powiatu Poznańskiego było: **10 593** osoby, w tym: **6 231** kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało: **1 766** osób.

Stopa bezrobocia³ w Powiecie Poznańskim wynosiła: **9,0%**

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Mieście i Gminie Buk: **506** osób, w tym **269** kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało: **99** osób, w tym **47** kobiet.

Odsetek bezrobocia⁴ w Mieście i Gminie Buk wynosił: **6,63%**

Tabela 4 Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Wykształcenie	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze Zawodowe	Gimnazjalne i poniżej	Absolwenci
osoby	13	54	27	128	123	66
w tym kobiety	9	41	15	59	71	30

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu

2.5.2. Bezrobocie – według stanu na 31.12.2006 r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Powiatu Poznańskiego było: **8 189** osób, w tym: **5 229** kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało: **1 265** osób.

Stopa bezrobocia w Powiecie Poznańskim wynosiła: **6,9%**

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Mieście i Gminie Buk: **345** osób, w tym **195** kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało: **72** osób, w tym **44** kobiet.

Odsetek bezrobocia w Mieście i Gminie Buk wynosił: **4,66%**

Tabela 5 Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Wykształcenie	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze Zawodowe	Gimnazjalne i poniżej	Absolwenci
osoby	13	54	27	128	123	66
w tym kobiety	9	41	15	59	71	30

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu

Zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy: **21** osób, w tym **14** kobiet.

³ Stopa bezrobocia – w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu.

⁴ Odsetek bezrobocia – udział procentowy bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym liczony w stosunku do poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu (dla gmin wyliczono wskaźnik bezrobocia ze względu na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnej zawodowo – niezbędnej do wyliczenia stopy bezrobocia).

2.6. Bezpieczeństwo publiczne

Tabela 6 Bezpieczeństwo publiczne

Okres		2005	2006
Liczba popełnionych przestępstw	ogółem	182	144
	w tym przez nieletnich	1	4
Liczba ustalonych przestępców	ogółem	147	108
	w tym nieletnich	3	5
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych	ogółem	57	19
	w tym nieletnich	0	0
Liczba sprawców z ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomani	ogółem	3	4

Źródło: Komisariat Policji w Buku

2.7. Opieka społeczna

Na terenie miasta i gminy znajdują się trzy Świetlice Środowiskowe w miejscowościach: Buk, Niepruszewo, Szewce.

Brak Domów Dziecka, Rodzinnych Domów Dziecka oraz Domów Pomocy Społecznej.

W gminie działa Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ul. Ratuszowej 1.

Liczba zatrudnionych pracowników: **12 pracowników**

Z pomocy korzystało w roku 2006: **219 rodzin (w tym 823 osoby)**

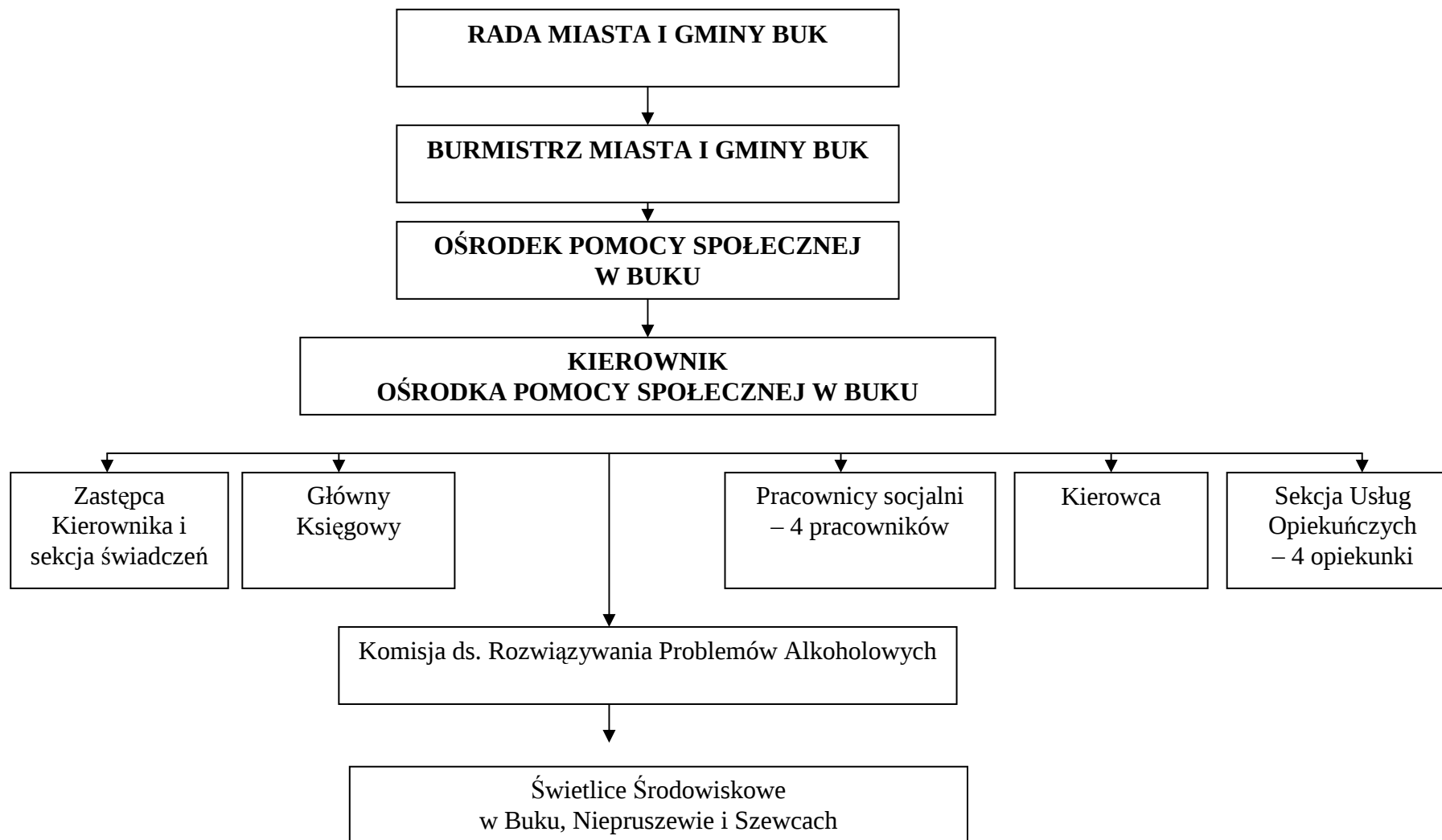
Ogólna kwota udzielonej pomocy: **866 695,56 złotych**

Wykaz organizacji, instytucji i działań na terenie miasta i gminy Buk

1. Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Buku (siedziba Urzędu Miasta i Gminy Buk) ul. Poznańska 1
2. Związek Harcerstwa Polskiego w Buku, ul. Dobieżyńska 27
3. Zespół Parafialny „CARITAS” siedziba w Buku, ul. Mury 30
4. Związek Kombatantów i Byłych Więźniów w Buku (siedziba Urzędu Miasta i Gminy Buk) ul. Poznańska 1
5. Stowarzyszenie „AMAZONEK” – filia w Buku
6. Koła Gospodyń Wiejskich w Buku – 9 kół
7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku, ul. Ratuszowa 1
8. Świetlica Środowiskowa w Buku, ul. Wagnera 10
9. Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Sielinku

10. Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „PROMYK” Komorniki – Warsztaty
Terapii Zajęciowej w Dopiewcu
11. Wczasorekolekcje dla niepełnosprawnych w Buku
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Buku – 6 kół
13. Gminny Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Buku
14. Kółka rolnicze – 10 kół

Rysunek 2 Struktura organizacyjna pomocy społecznej w Mieście i Gminie Buk

2.7.1. Struktura rodzajowa i ilościowa świadczeń z zakresu pomocy społecznej⁵

Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku udziela swoim podopiecznym pomocy w celu umożliwienia im przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Przyznając pomoc swoim podopiecznym, OPS kierował się głównie Ustawą o Pomocy Społecznej z 12 marca 2004 r. opublikowaną w Dz.U. Nr 64 poz.593 z 2004 r.

W nowej Ustawie jest ściśle określone kryterium dochodowe jakie może przypadać na daną rodzinę przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jeszcze jednej okoliczności jak: sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, upośledzenie fizyczne lub umysłowe, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo–wychowawczych w rodzinach wielodzietnych lub niepełnych, alkoholizm i narkomania, pomoc w przygotowaniu po opuszczeniu zakładu karnego, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Nowa ustawa szczegółowo określa kryterium dochodowe osób i rodzin mających prawo do świadczeń pieniężnych (Art.8 ust.1) i tak:

- osobie samotnie gospodarującej dochód nie może przekroczyć kwoty 477 zł.
- osobie w rodzinie w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351 zł. przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art.7 tj:
 - sieroctwo,
 - ubóstwo,
 - bezdomność,
 - bezrobocie,
 - niepełnosprawności
 - długotrwałej lub ciężkiej choroby,
 - przemocy w rodzinie,
 - potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
 - bezradności w sprawach opiekuńczo–wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
 - braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo–wychowawcze,
 - trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
 - trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
 - alkoholizmu lub narkomanii
 - zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
 - klęski żywiołowej lub ekologicznej,

⁵ Źródło: Sprawozdanie opisowe Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach pomocy w postaci zasiłków i pomocy w naturze za rok 2006

Osobom i rodzinom które nie spełniały warunków określonych w art.4 ust.1 (kryterium) w szczególnie uzasadnionych przypadkach mogła być przyznana pomoc pieniężna lub w naturze pod warunkiem zwrotu części lub całości wydatków na zasadach określonych w uchwale nr XXVIII/147 /04 z dnia 31.08.2004 r.

Ograniczenie świadczeń do niezbędnego minimum lub odmowa ich przyznania może nastąpić w razie stwierdzenia marnotrawstwa przyznanych świadczeń. Także brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji i odmowa przyjęcia pracy przez osobę bezrobotną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia.

ŚWIADCZENIA WYPŁACANE W 2006 roku:

1. Zasiłki stałe art.37 (zadanie zlecone – zasiłki obligatoryjne) –wypłacane osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego określonego w art.8 ust.1; z tej pomocy skorzystało 8 rodzin którym przyznano łącznie 26.637,80 zł.

2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne – wg Art.36 pkt.2 c wypłacany przy zasiłku stałym dla 5 osób – łącznie 1.380,98 zł.

3. Program Wieloletni „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” – w ramach tego programu: zorganizowano obiady w szkołach podstawowych na terenie miasta i na terenie gminy oraz w gimnazjum. Ogółem z tej formy pomocy skorzystało 113 dzieci, w tym 79 z miejscowości wiejskich Ogółem koszt obiadów wyniósł 48.287 zł, w tym zadania zlecone: 30.180 zł. Posiłki organizowano w postaci zup 2 x w tygodniu i 3 x w tygodniu drugie danie. Ponadto przyznano 93 rodzinom zasiłek celowy „Posiłek dla potrzebujących” zgodnie z Uchwałą 212/2004 Programu Rządowego na kwotę: 88.713 zł. w tym zadania zlecone: 49.820 zł.

4. Pomoc w ramach realizacji programu pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 29.08.2006 r. Dz.U. Nr 155, poz.1109) – Razem z tej pomocy skorzystało 206 rodzin na łączną kwotę 207.908,00 w tym:

15 rolników otrzymało pomoc po 500,00 zł.

167 rolników otrzymało pomoc po 1.000,00 zł.

24 rolników otrzymało pomoc po 1.392,00 zł.

54 – rolników otrzymało pomoc odmowną w tym:

- 34 – rolników z powodu braku strat poniżej 30,01%
- 17 – rolników z powodu nie spełnienia warunku w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów (nie jest rolnikiem)
- 3 – odwołania rolników skierowano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Poznaniu.

Ogółem złożonych zostało 260 wniosków.

5. Zasiłki okresowe art.38 ustawy (są to zadania obowiązkowe gminy zgodnie z art.17 ust.1 ustawy pkt.4) – Zasiłek okresowy zgodnie z nową ustawą o pomocy społecznej ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 444 zł. miesięcznie.
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust.2 i 3 i nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Zasiłki te wypłacano osobom i rodzinom jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód rodziny nie przekraczał kryterium dochodowego ustalonego w art.8 ust.1 a dochody posiadane nie wystarczają na zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb, a w szczególności ze względu na:

- długotrwałą chorobę,
- niepełnosprawność,
- brak możliwości zatrudnienia,
- brak uprawnień do renty rodzinnej,
- możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Z tej formy pomocy ogółem skorzystały 74 rodziny w tym: 338 osób.

W myśl art. 147 ust.3 „w 2006 r. minimalna wysokość dotacji państwa na zasiłki okresowe wynosi:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 35% różnicy między kryterium a dochodem tej osoby.
- w przypadku rodziny – 25 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

6. Zasiłki celowe z art.39 ustawy wypłacono na łączną kwotę 233.333,53 zł. Ogółem w ramach zadań zleconych i własnych w roku 2006 z pomocy skorzystało – 219 rodzin (823 osoby w tych rodzinach).

Tabela 7 Zasiłki celowe przyznane w 2006 roku

Rodzaj pomocy	Ilość rodzin / osób	Łączna kwota
żywność	94 rodziny	49.609,00 zł.
opał	135 rodzin (139 ton)	69.930,00 zł.
odzież i obuwie	59 rodzin	33.040,00 zł.
leczenie i sprzęt ortopedyczny	29 rodzin	7.159,00 zł.
energia elektryczna	15 rodzin	4.684,00 zł.
czynsz	19 rodzinom	8.509,99 zł.
przybory szkolne	43 rodzinom	11.740,00 zł.
opłata za Internat	3 rodziny	1.564,00 zł.
środki czystości	25 rodzinom	2.350,00 zł.
zasiłki celowe specjalne dla rodzin, u których dochód przekracza kryterium dochodowe określone w art. 8 ust.1 z zastosowaniem Uchwały nr 147 z 31 sierpnia 2004 r	32 rodzinom	9.576,00 zł.
zakup chleba	-	4.254,34 zł.
Wieczorek dla niepełnosprawnych	110 osób	2.867,20 zł.
Wigilia	58 osób	2.200,00 zł.
wypoczynek letni dla dzieci	50 dzieci	15.800,00 zł.
częściowy remont w mieszkaniu	1 rodzina	2.050,00 zł.
zdarzenie losowe (pożar, zerwanie dachu i eksmisja)	3 rodziny	8.000,00 zł.

Źródło: Sprawozdanie opisowe Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach pomocy w postaci zasiłków i pomocy w naturze za rok 2006

7. Usługi opiekuńcze – są świadczone na podstawie art.36 ust.2 i art.17 ust.1 pkt.11 Ustawy o Pomocy Społecznej który mówi, że do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminy, należy świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi opiekuńcze przyznaje się na podstawie art.50 ust.1 osobom samotnym, które z powodu

wieku lub choroby wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Art.50 ust.2 mówi, że usługi opiekuńcze przyznaje się również osobom które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi, o których mowa obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Świadczone one były na terenie miasta i gminy tj: Wysoczka, Wielkawieś, Buk. Usługi te świadczone u 24 osób (w tym 17 osób samotnych), a koszt ich świadczenia wynosił 131.597,59 zł. Ogółem 4 opiekunki domowe przepracowały w 2006 r. – 7.223 godzin, w tym 1.218 godzin przepracowanych zostało na umowę zlecenie.

W roku 2006 Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku odbierał żywność z Wielkopolskiego Banku Żywności z Poznania, która była wydawana dla 60 rodzin (głównie tych w których dominuje bezrobocie), w tym 28 rodzin z miejscowości wiejskich. Ogółem OPS otrzymał z WBŻ Poznań – artykuły żywnościowe jak: ketchupy, śledzie, warzywa, jogurty, ziemniaki, cebula, kości, zupy w proszku, chleb – 7 ton 665 kg żywności na ogólną kwotę: 42.281,07 zł. (w porównaniu do roku 2005 nastąpił wzrost wartości otrzymanej żywności o 17.409,00 zł.). Składka do WBŻ na 1 miesiąc wynosiła: 310 zł i opłacana była i jest ze środków Urzędu Miasta i Gminy Buk.

Natomiast przy współpracy z Parafialnym Zespołem CARITAS w Buku w roku 2006 OPS realizował unijny program pomocy żywnościowej z rezerw Unii „Dostarczanie żywności dla najuboższych mieszkańców UE – PEAD”. W 2006 r. OPS otrzymał następujące art. żywnościowe: ryż, mleko UHT, mąka, makaron, ser żółty, ser topiony. Pomoc tą otrzymało 126 rodzin (492 osoby): w tym z miejscowości wiejskich 43 rodziny. Koszty dowozu tej żywności refunduje OPS w Buku.

Poza tym Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku wspólnie z Związkiem Harcerstwa Polskiego w Buku corocznie przystępuje do Świątecznych Zbiórek Żywności. Związek Harcerstwa Polskiego w Buku swoim transportem zwozi zebrane artykuły i udostępnia swoje pomieszczenia do złożenia, przechowywania i wydania tej żywności. Harcerze i zuchy są głównymi wolontariuszami w sklepach i marketach spożywczych w których zbierana jest żywność. Zbiórka organizowana jest przy współpracy również innych organizacji jak: Wolontariusze Zespołu Parafialnego Caritas, Koła Gospodyń Wiejskich Koło Buk - Wielkawieś. Firma AWTANK w Buku przekazuje nieodpłatnie paliwo do samochodu ZHP. W marcu 2006 zebrano ogółem 652 kg i z tego przygotowano paczki, które wydano 106

rodzinom (506 osobom), w tym 51 rodzinom z miejscowości wiejskich. Natomiast w grudniowej zbiórce zebrano 1.050 kg. Przygotowane paczki wydano 126 rodzinom, w tym z miejscowości wiejskich 59 (460 osobom).

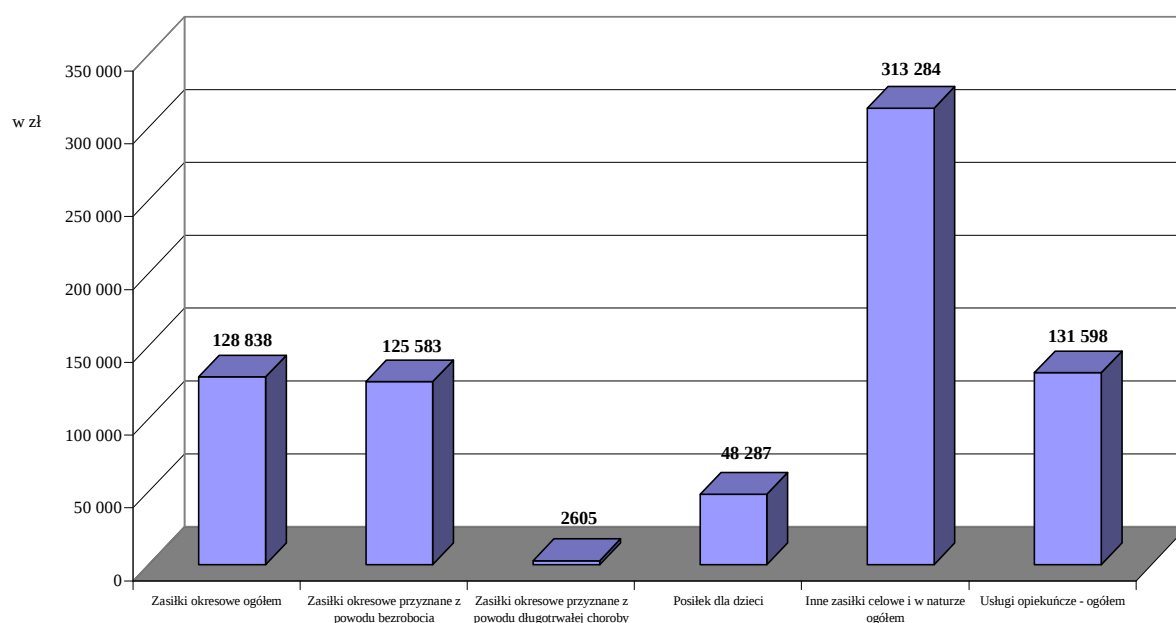
Ośrodek współpracuje również ze Stowarzyszeniem i Warsztatami Terapii Zajęciowej PROMYK w Dopiewcu (do którego codziennie z Buku dojeżdżają na warsztaty 3 osoby niepełnosprawne), gdzie czynnie uczestniczy w spotkaniach okolicznościowych organizowanych przez Warsztaty np:

- w dniu 4 czerwca 2006 r. – grupa 30 osobowa brała udział w Festynie Sportowym Niepełnosprawnych w Dopiewcu,
- w dniu 7 października 2006 r. odbył się w Dopiewcu – V Powiatowy Turniej BOCCIA dla niepełnosprawnych, Uczestniczyło 15 osób.

OPS w Buku jest ogólnie organizatorem bądź współorganizatorem z miejscowymi organizacjami pozarządowymi szeregu spotkań i imprez okolicznościowych kierowanych do osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, dzieci i młodzieży jak również seniorów.

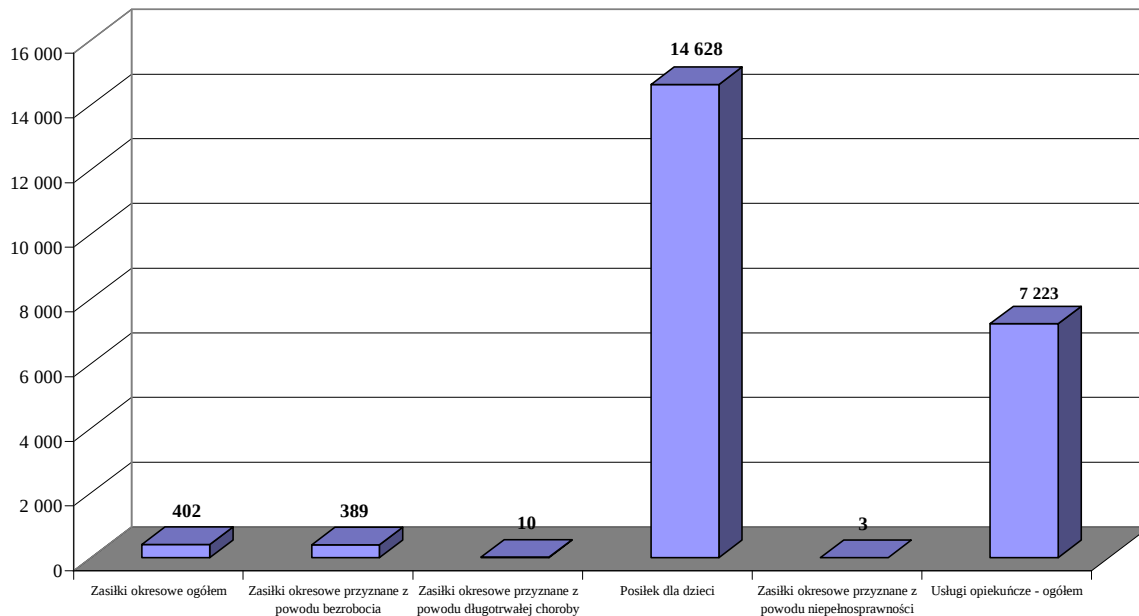
Wykres 1

*Kwota świadczeń udzielonych przez OPS
w 2006 roku w ramach zadań własnych*

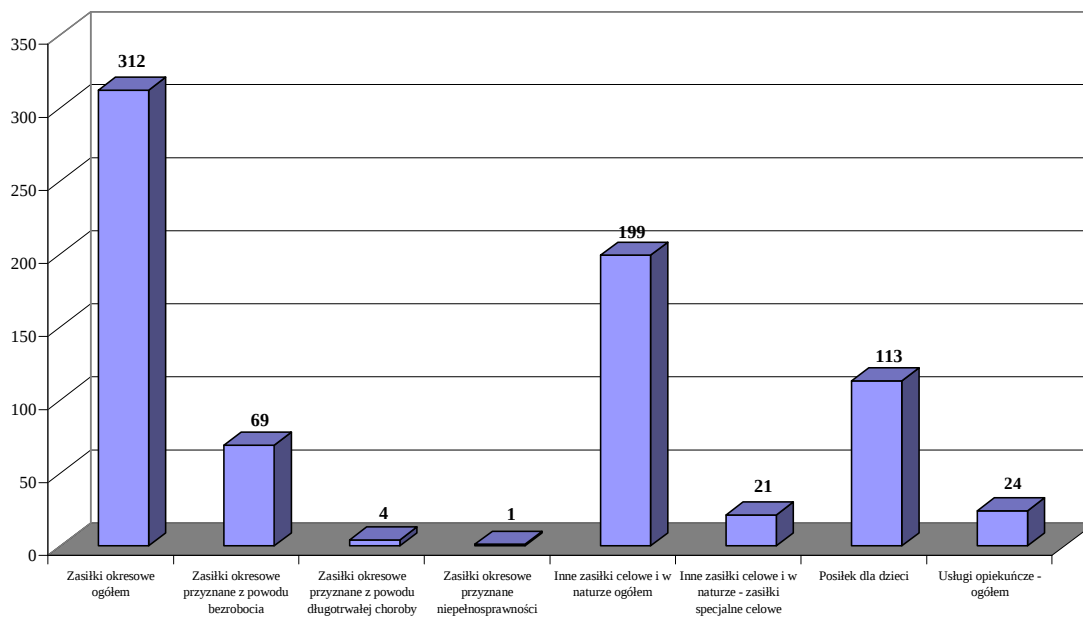
Wykres 2

*Liczba świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku
w ramach zadań własnych*

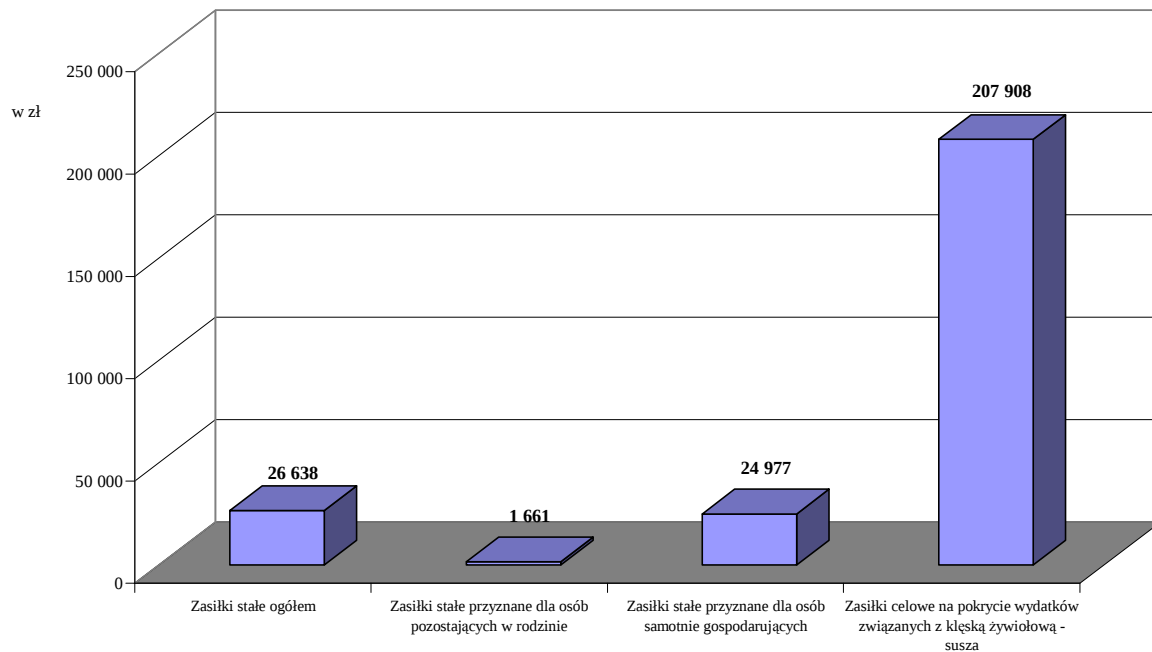
Wykres 3

*Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie
w ramach zadań własnych realizowanych przez OPS w 2006 roku*

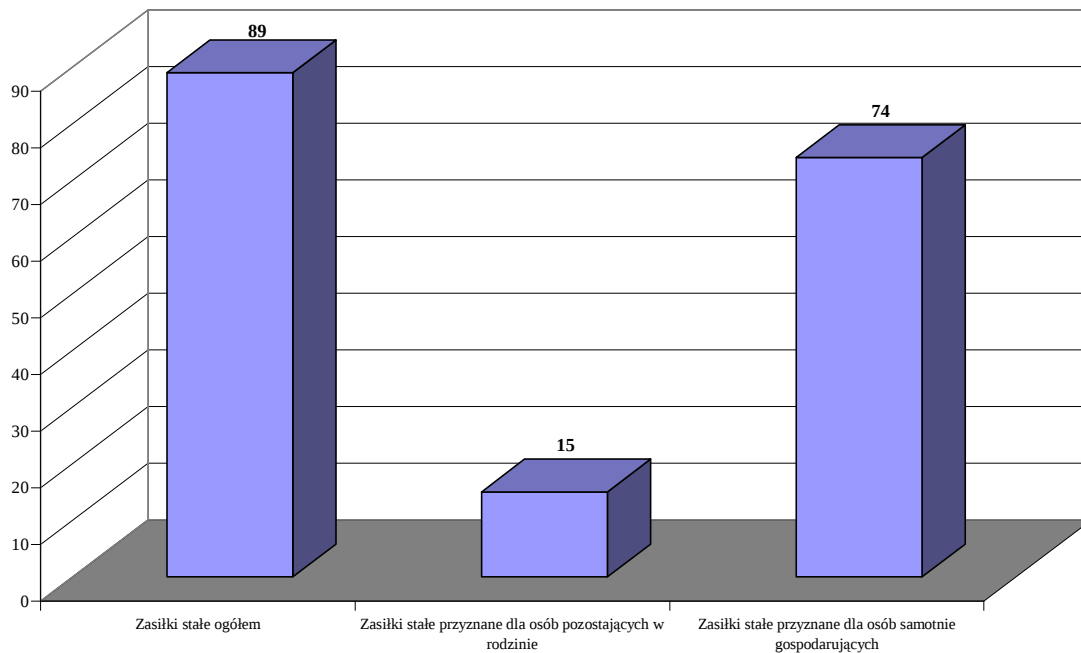
Wykres 4

Kwota świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku w ramach zadań zleconych

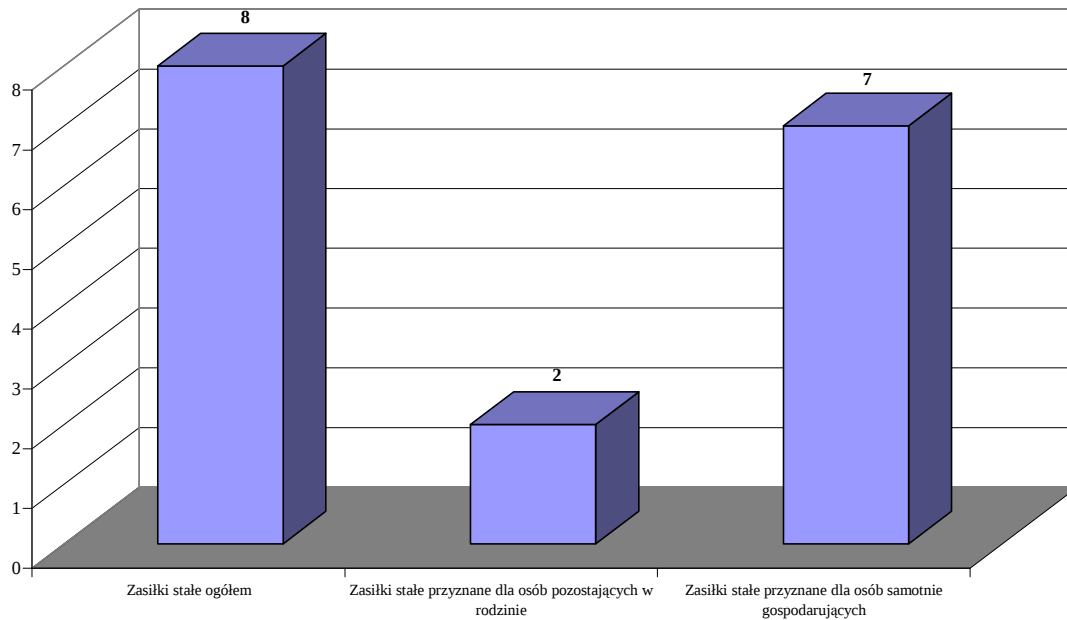
Wykres 5

Liczba świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku w ramach zadań zleconych

Wykres 6

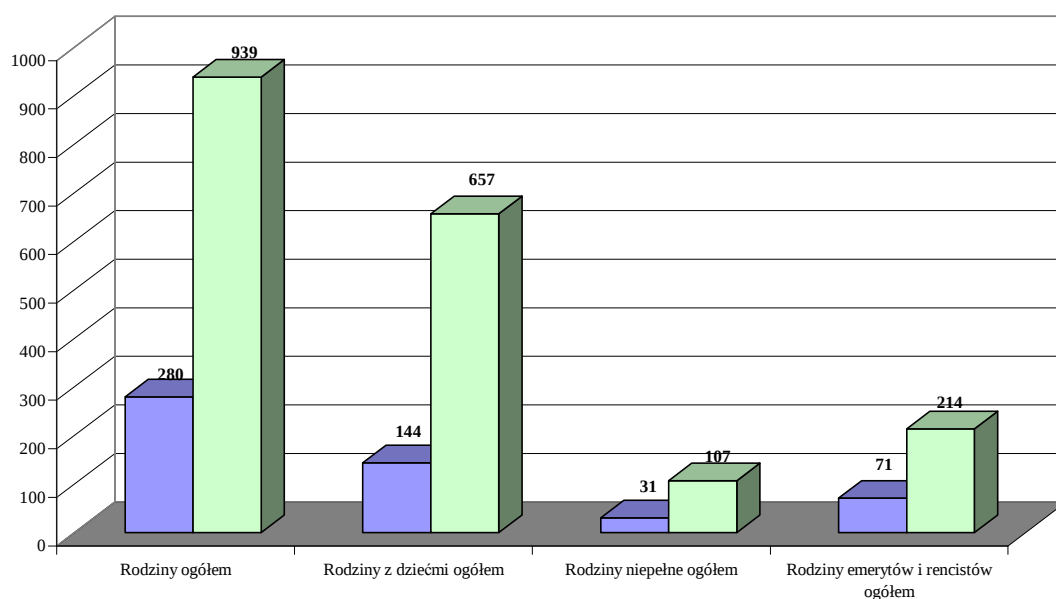
*Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie
w ramach zadań zleconych realizowanych przez OPS w 2006 roku*

Wykres 7

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2006 roku

■ liczba rodzin
■ liczba osób w rodzinach

Wykres 8

*Liczba rodzin, którym przyznano pomoc w 2006 roku
ze względu na powód przyznania pomocy*

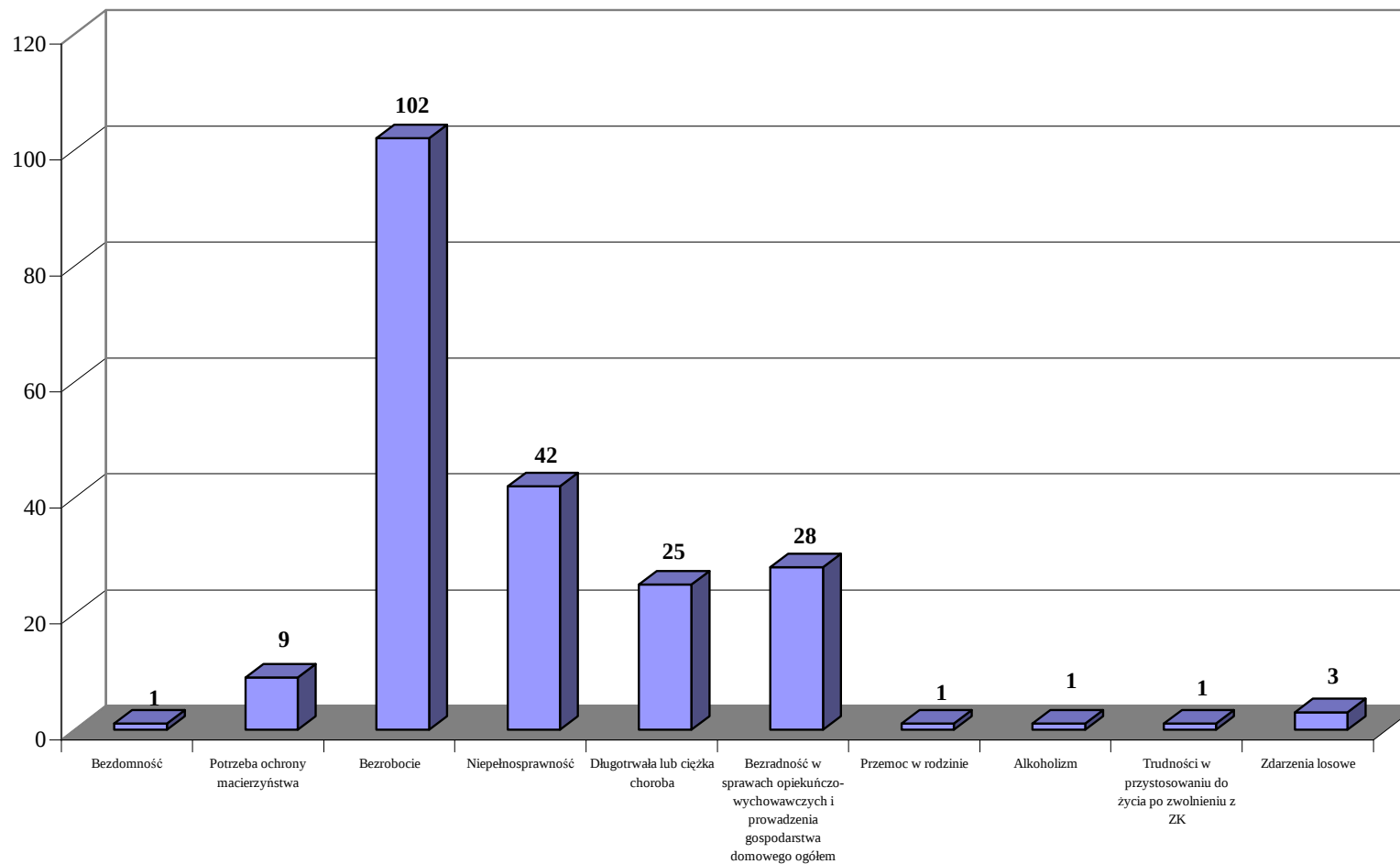

Tabela 8 Udzielone świadczenia – zadania zlecone (za 2006 rok)

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń nałychnych	Kwota świadczeń wypłaconych w złotych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	1		x	234 546		
ZASIŁKI STAŁE – ogółem	2	8	89	26 638	8	21
W tym przyznane dla osoby: Samotnie gospodarującej	3	7	74	24 977	7	17
Pozostającej w rodzinie	4	2	15	1 661	2	9
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	5	–	–	207 908	–	–
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	6	–	–	–	–	–

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku

Tabela 9 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą (za 2006 rok)

Wyszczególnienie		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
			Ogółem	W tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania/	1	320	219	91	823
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj formę, i liczbę	2	8	8	2	21
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	3	312	215	90	818
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	4	x	381	121	986
W tym: Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	5	x	61	25	116

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku

Tabela 10 Udzielone świadczenia – zadania własne gminy (za 2006 rok)

Formy pomocy		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w złotych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
RAZEM	1	312	x	630 007	219	823
ZASIŁKI OKRESOWE- OGÓŁEM	2	74	402	128 838	74	338
Bezrobocia	3	69	389	125 583	69	312
Długotrwałej choroby	4	4	10	2 605	4	18
Niepełnosprawności	5	1	3	650	1	8
Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń innych systemów zabezpieczenia społecznego	6	—	—	—	—	—
SCHRONIENIE	7	—	—	—	—	—
POSIŁEK	8	113	14 628	48 287	54	307
w tym dla dzieci	9	113	14 628	48 287	54	307
UBRANIE	10	—	—	—	—	—
USŁUGI OPIEKUŃCZE- OGÓŁEM	11	24	7 223	131 598	24	32
w tym: specjalistyczne	12	—	—	—	—	—
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU W NFZ.	13	—	—	—	—	—
w tym dla: osób bezdomnych	14	—	—	—	—	—
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	15	3	3	8 000	3	16
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	16	—	—	—	—	—
SPRAWIENIE POGRZEBU	17	—	—	—	—	—
w tym osobom: Bezdomnym	18	—	—	—	—	—
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	19	199	x	313 284	199	749
w tym: zasiłki specjalne celowe	20	21	27	14 478	21	96

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku

Tabela 11 Powody przyznania pomocy (za 2005 rok)

Powód trudnej sytuacji życiowej		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	w tym: na wsi	
0		1	2	3
UBÓSTWO	01	—	—	—
SIEROCTWO	02	—	—	—
BEZDOMNOŚĆ	03	1	—	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	04	9	5	38
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	05	1	—	4
BEZROBOCIE	06	102	44	400
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	07	42	11	115
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	08	25	8	59
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	09	28	17	136
W TYM RODZINY NIEPEŁNE	10	15	9	53
RODZINY WIELODZIETNE	11	13	7	79
PRZEMOC W RODZINIE	12	1	1	4
ALKOHOLIZM	13	1	—	5
NARKOMANIA	14	—	—	—
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	15	1	1	1
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	16	—	—	—
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY	17	—	—	—
ZDARZENIA LOSOWE	18	3	2	15
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	—	—	—
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	—	—	—

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Buku

3. ANALIZA PORÓWNAWCZA

Analiza porównawcza tworzona jest dla potrzeb formułowania ostatecznych wyników diagnozy stanu, której podstawą tworzenia dodatkowo jest raport o stanie Miasta i Gminy i analiza SWOT.

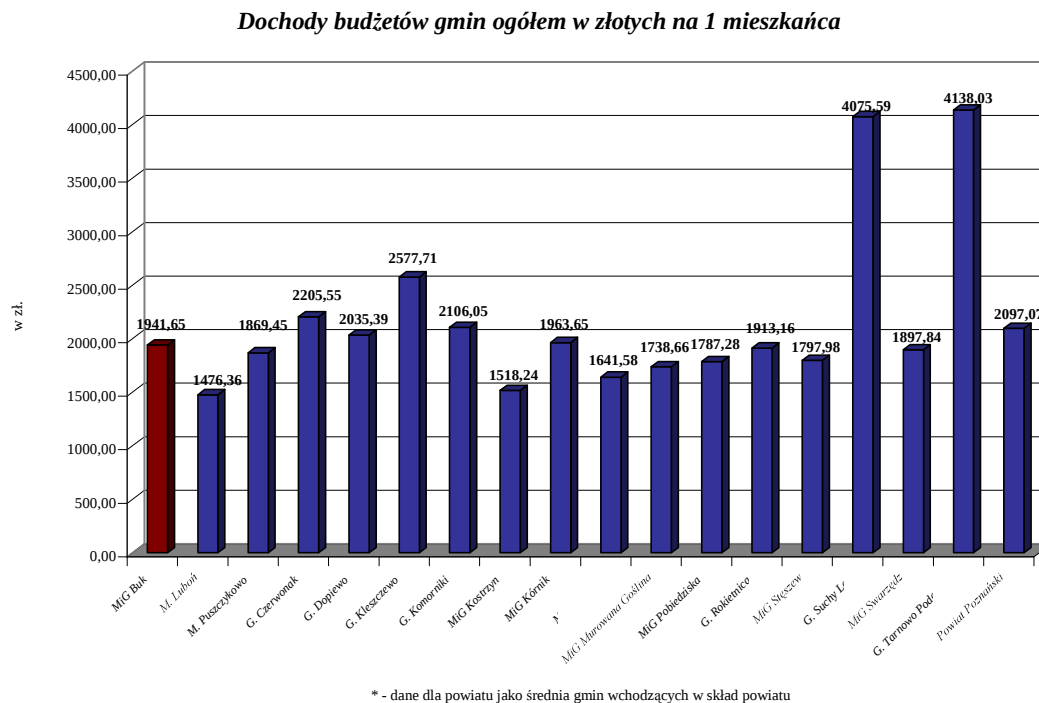
Analizie porównawczej poddano statystyczne ujęcia elementów wpływających bezpośrednio na rozwój gospodarczy jak również na społeczny miasta i gminy, takich jak m.in. dochód budżetu, struktura bezrobocia, dochody własne, wydatki rodzajowe, przyrost naturalny itd. Poszczególne dane statystyczne opracowano w oparciu o dostępne materiały wydawane za rok 2005 przez Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Urząd Statystyczny, Ministerstwa poszczególnych resortów oraz Centrum Badań Strategicznych w Warszawie.

Wybrane dane statystyczne dotyczące Miasta i Gminy Buk porównano do gmin najbliższego otoczenia miasta i gminy oraz średnich danych z całego powiatu poznańskiego. W ten sposób dokonana analiza porównawcza pozwala określić wartości statystyczne mające wpływ na kreowanie polityki społecznej.

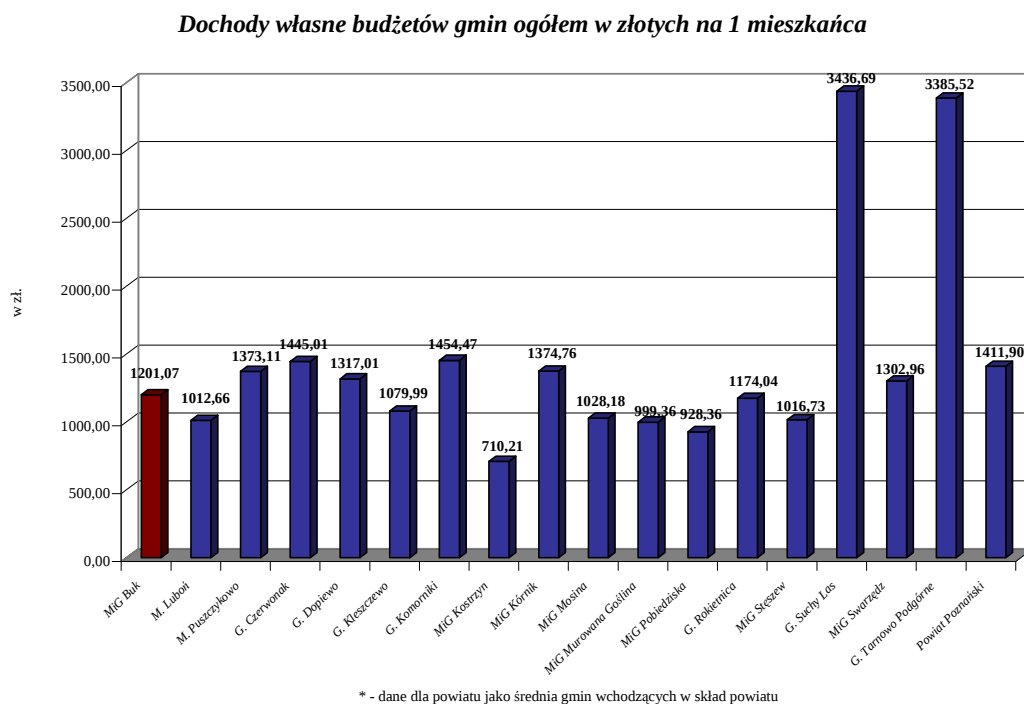
Załączona analiza porównawcza zawiera kilkadziesiąt wykresów tworzonych w oparciu o wyżej wymienione założenia.

FINANSE PUBLICZNE

Wykres 9

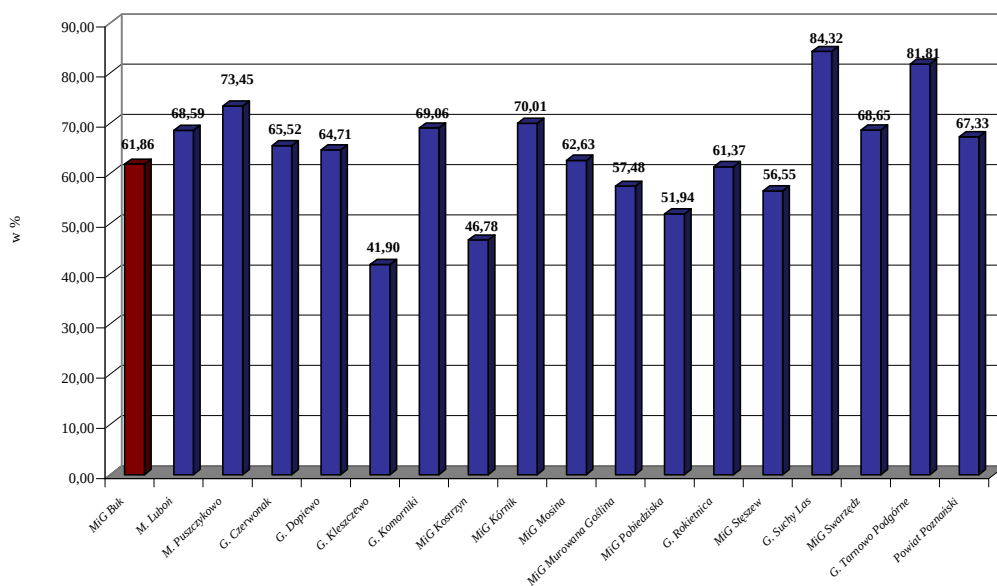

Wykres 10

Wykres 11

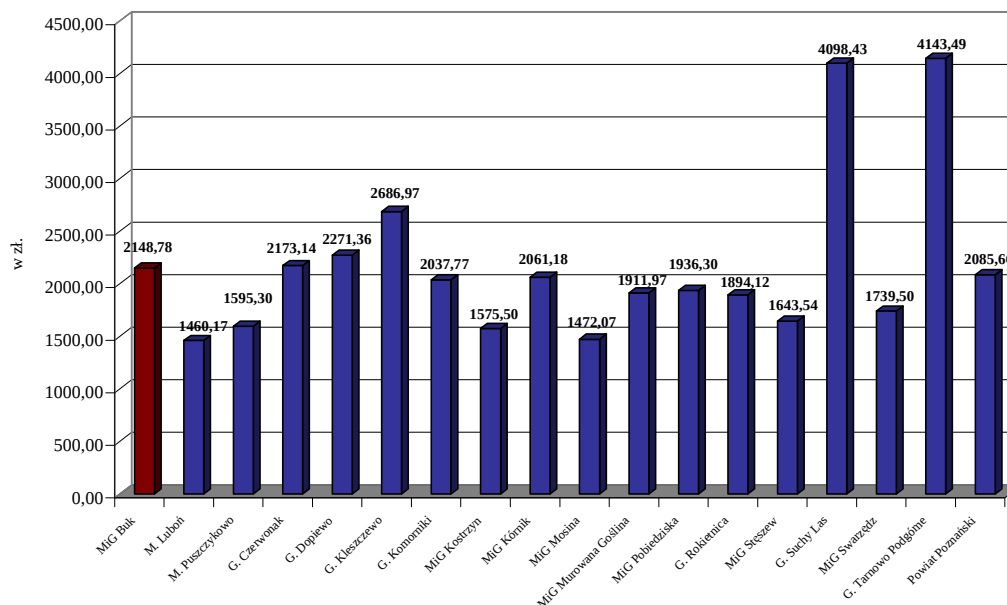
Samodzielność budżetu
- procent dochodów własnych w dochodach ogółem

* - dane dla powiatu jako średnia gmin wchodzących w skład powiatu

Wykres 12

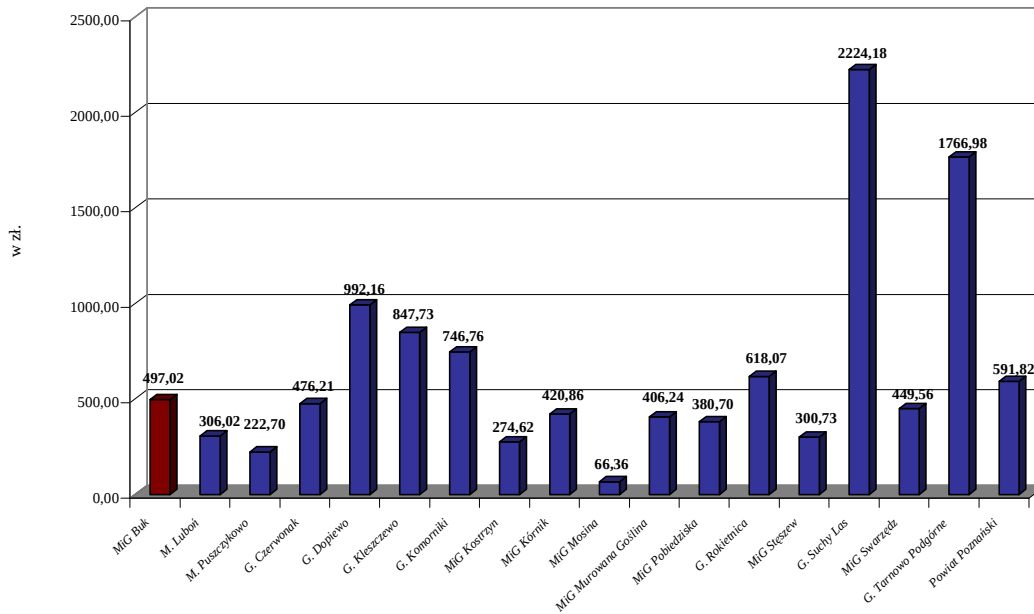
Wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca

* - dane dla powiatu jako średnia gmin wchodzących w skład powiatu

Wykres 13

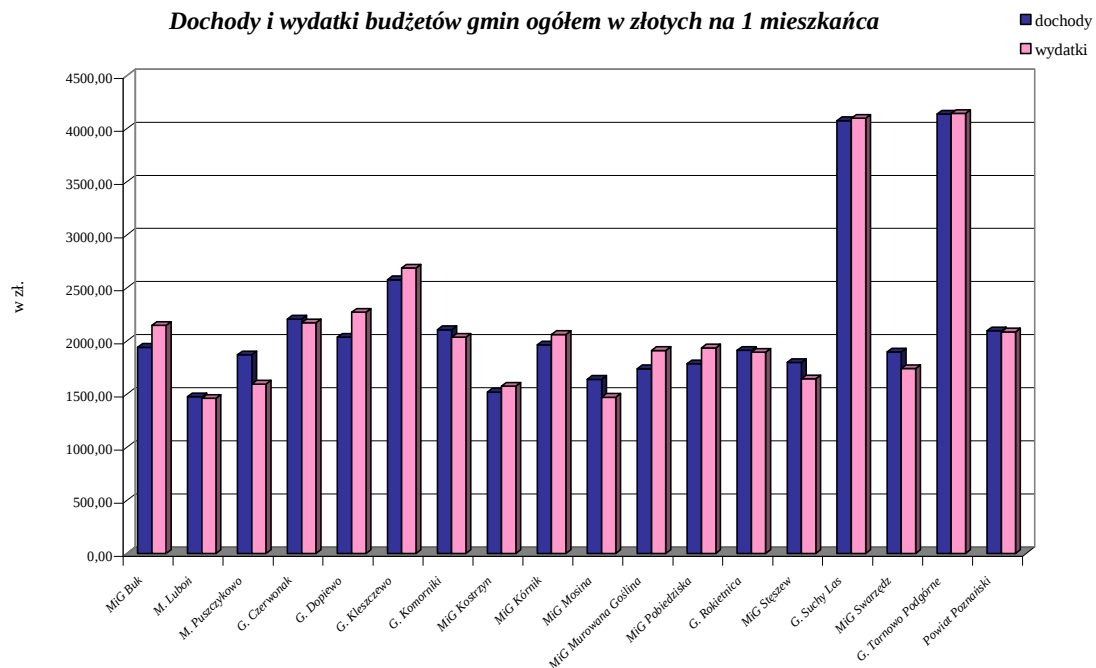
Wydatki inwestycyjne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca

* - dane dla powiatu jako średnia gmin wchodzących w skład powiatu

Wykres 14

Dochody i wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca

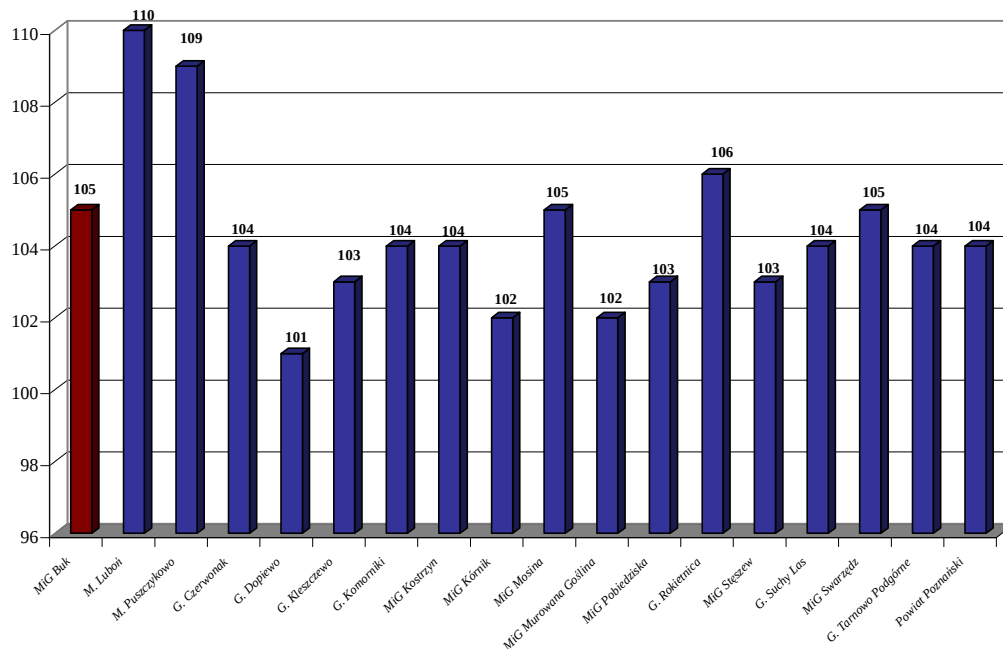

* - średnia gmin wchodzących w skład powiatu

SPOŁECZNOŚĆ

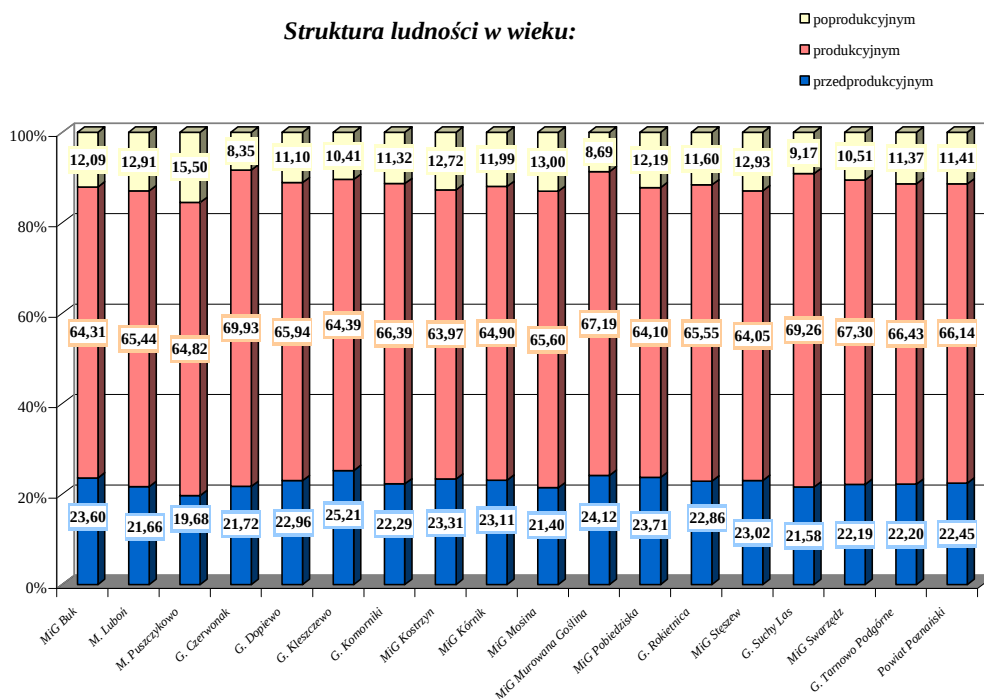
Wykres 15

Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn

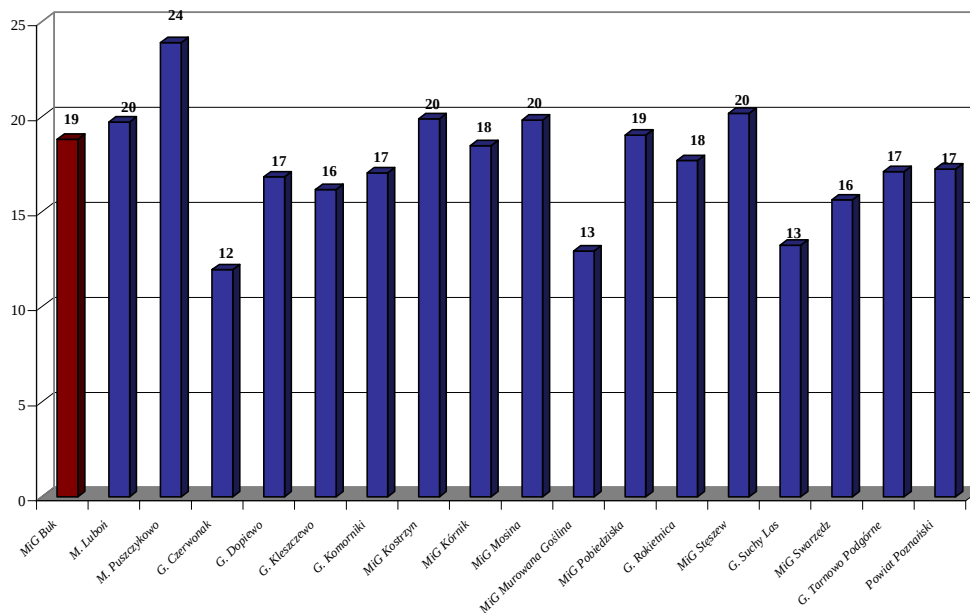
Wykres 16

Struktura ludności w wieku:

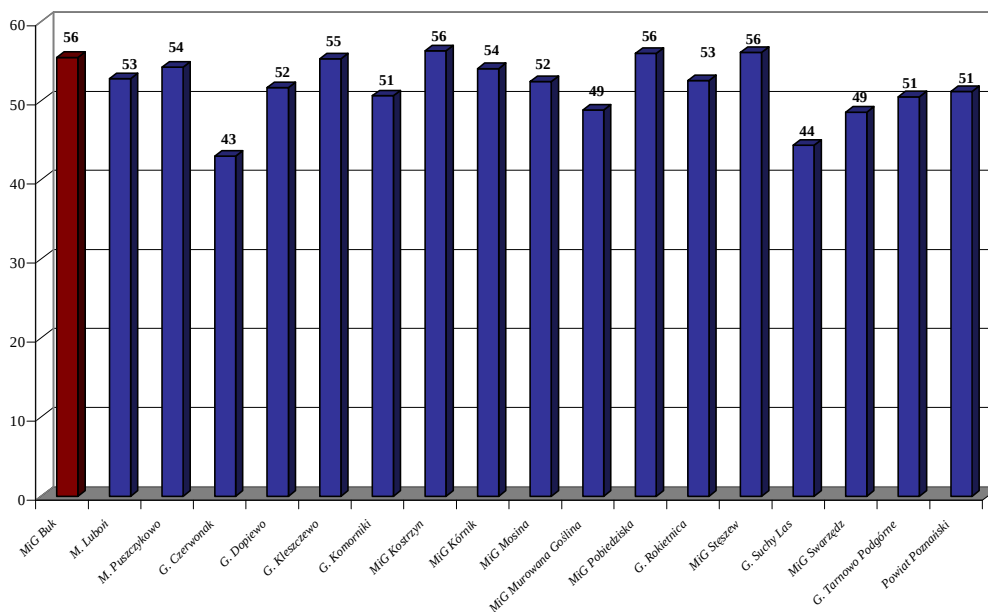
Wykres 17

*Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca
na 100 osób w wieku produkcyjnym*

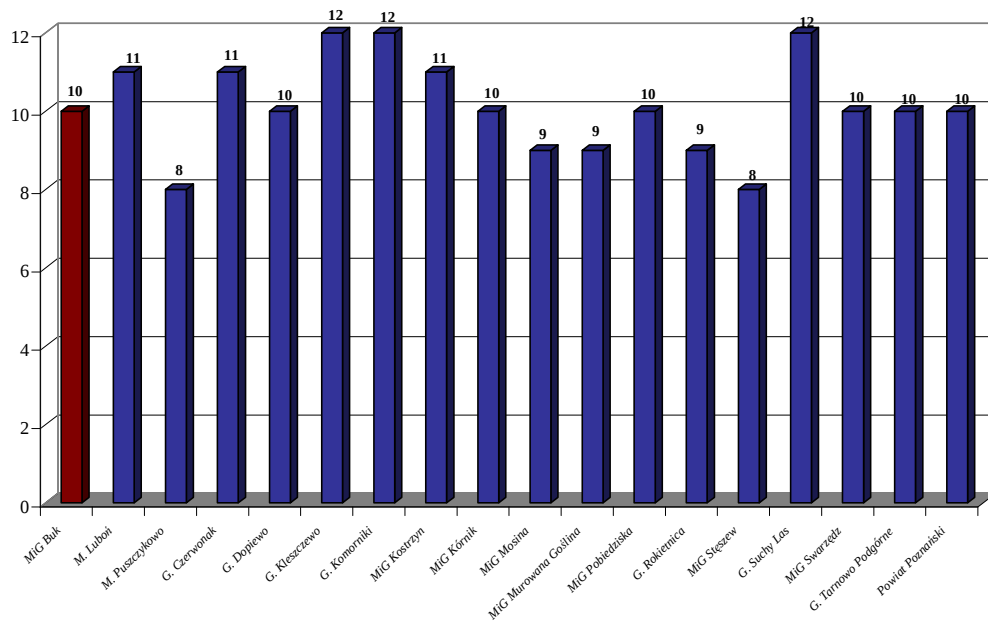
Wykres 18

*Ludność w wieku nieprodukcyjnym
na 100 osób w wieku produkcyjnym*

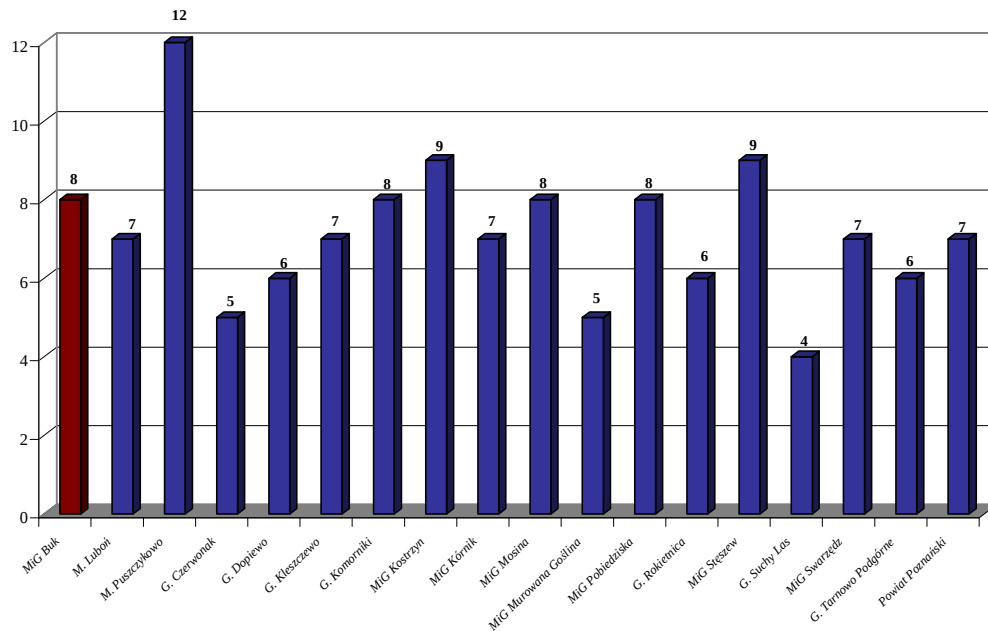
Wykres 19

*Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych
na 1000 ludności*

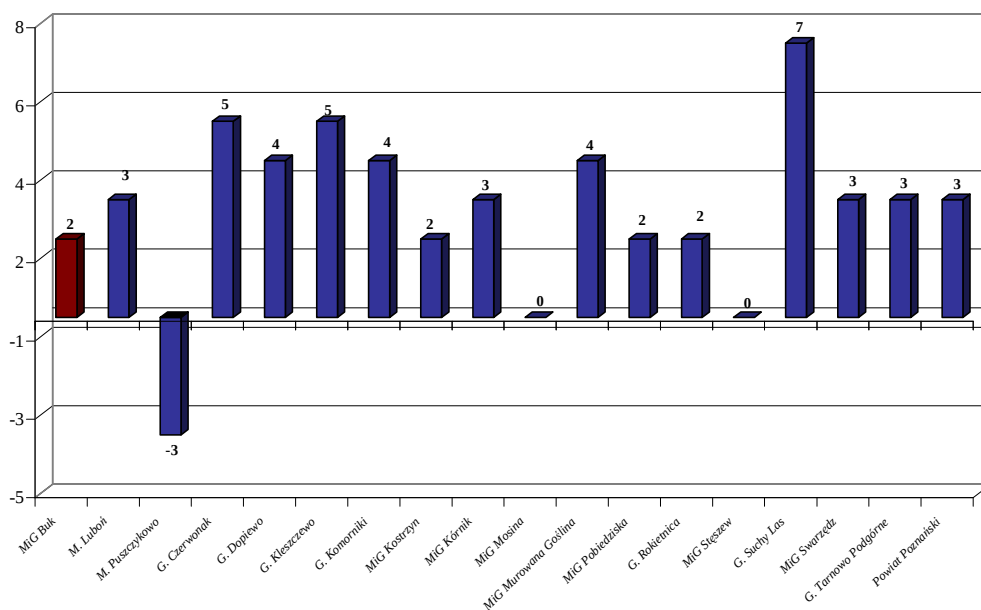
Wykres 20

*Zgony w liczbach bezwzględnych
na 1000 ludności*

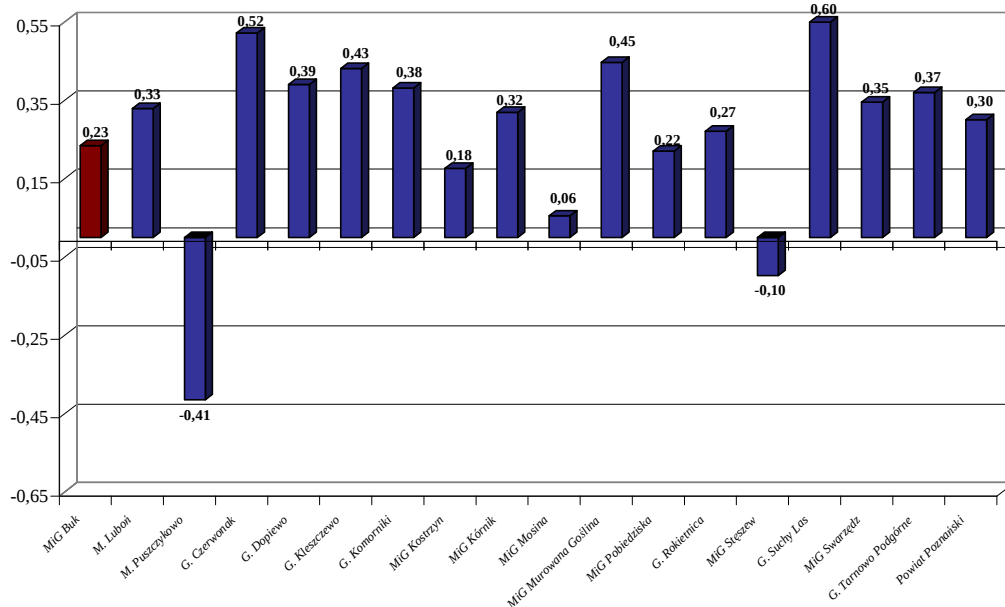
Wykres 21

**Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych
na 1000 ludności**

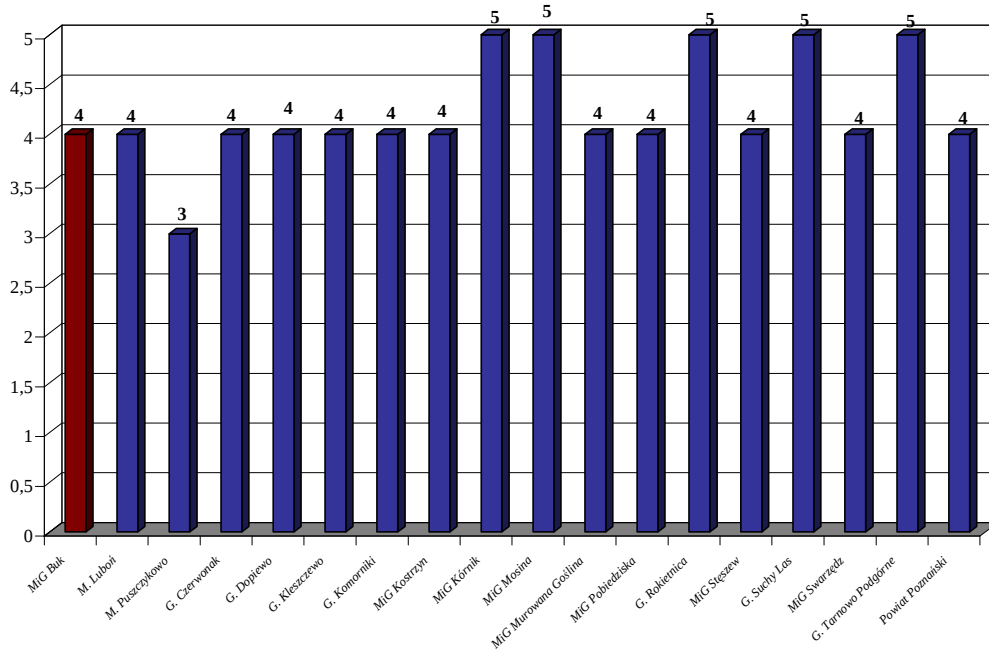
Wykres 22

**Przyrost naturalny liczony metodą:
(urodzenia żywe - zgony) : urodzenia żywe**

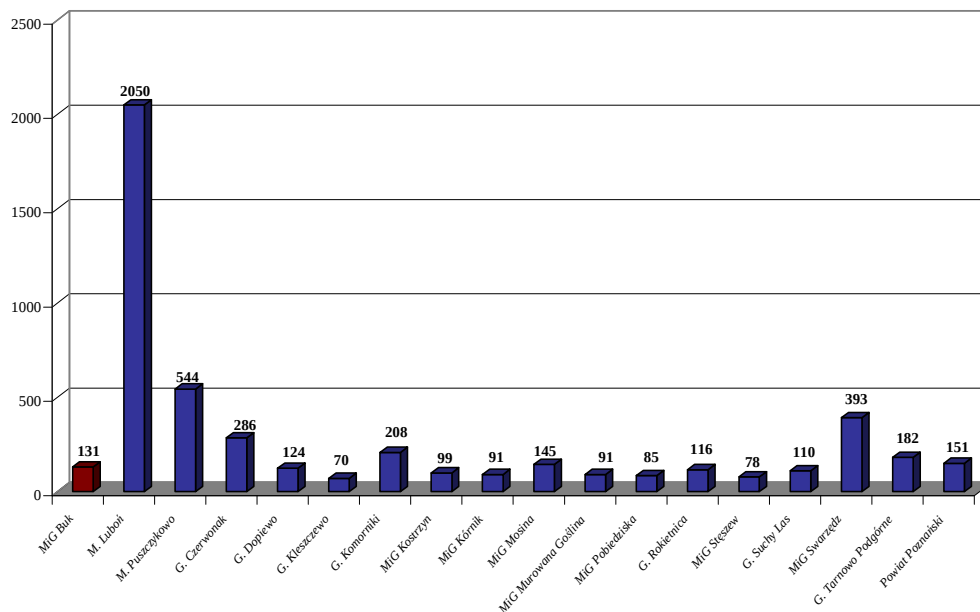
Wykres 23

Liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności

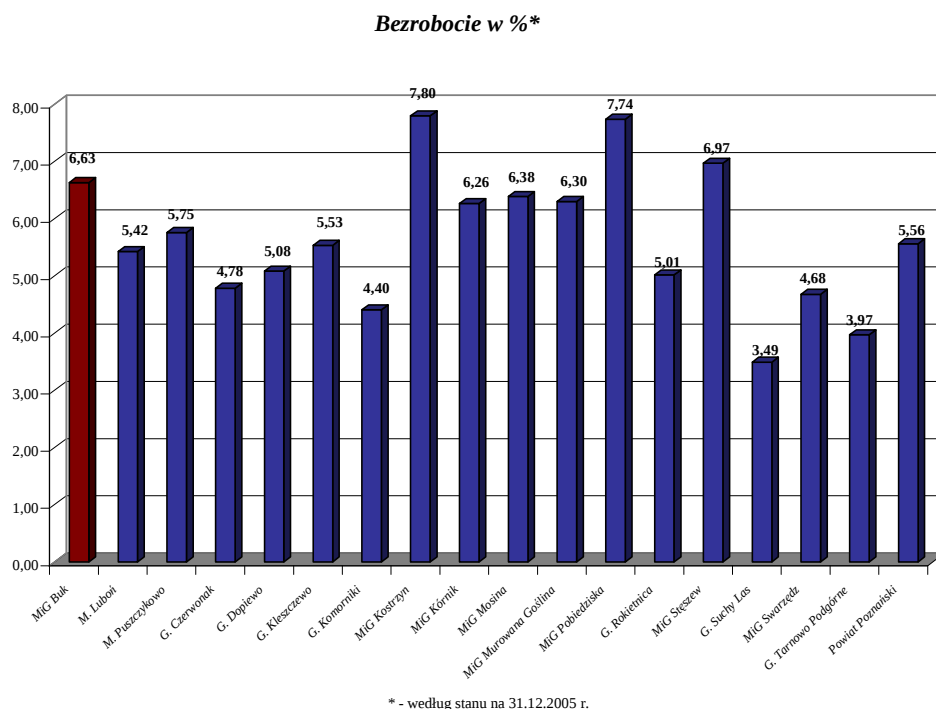
Wykres 24

*Gęstość zaludnienia
- liczba ludności przypadająca na 1km² powierzchni*

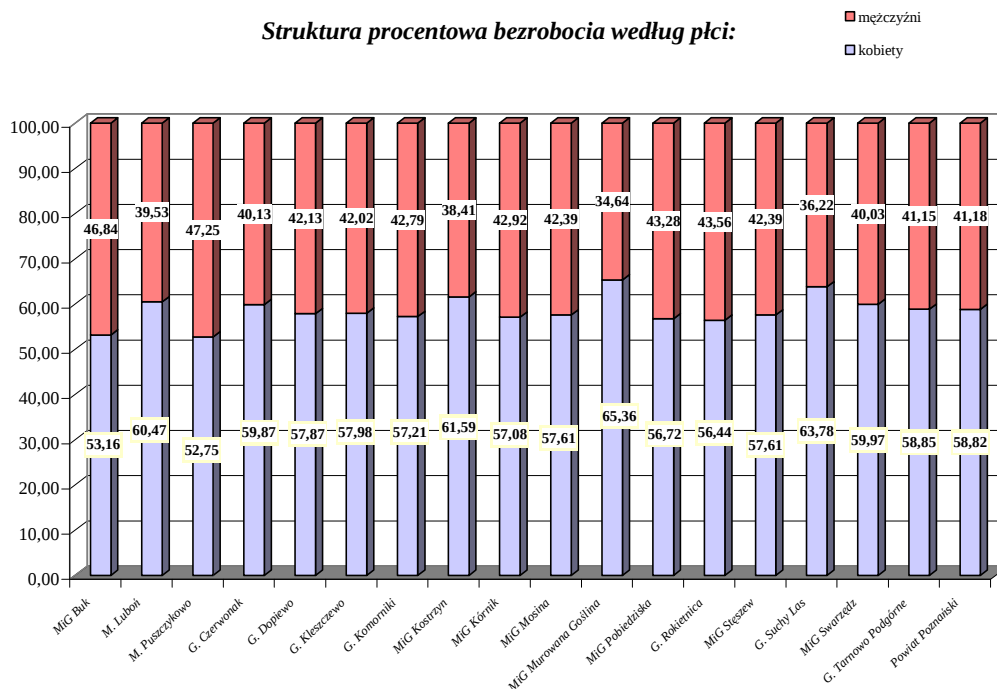

RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Wykres 25

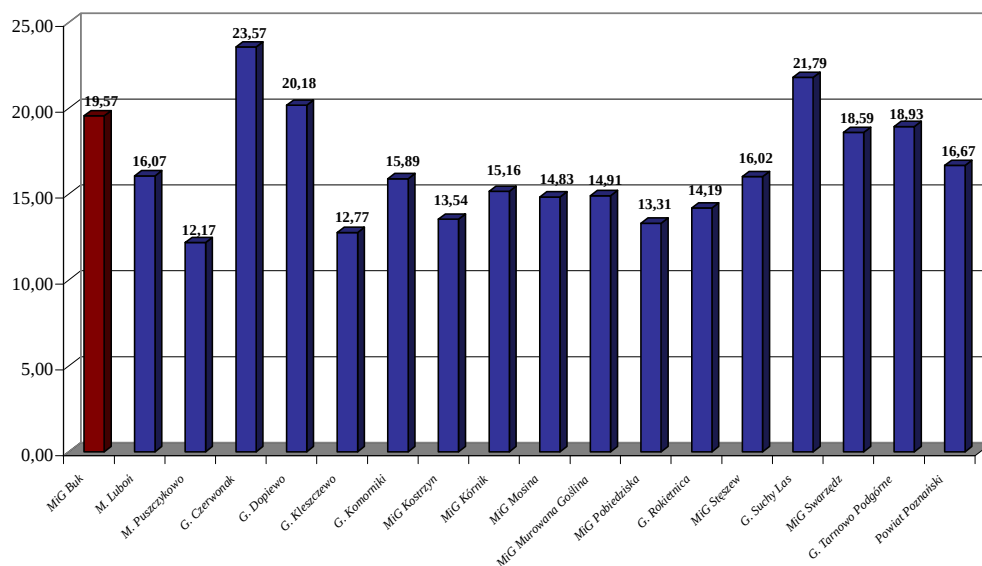
Wykres 26

* - Odsetek bezrobocia – procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (z uwagi na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnych zawodowo niemożliwe jest wyliczenie stopy bezrobocia na szczeblu gminy)

Wykres 27

*Struktura procentowa bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku
do liczby bezrobotnych ogółem:*

4. DIAGNOZA STANU

Wyszczególniono w niej najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania w procesie debaty strategicznej.

Diagnoza stanu jest syntezą wyników debaty strategicznej i raportu o stanie.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie najważniejszych ich cech w odniesieniu do polityki społecznej jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w mieście i gminie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano znaczenie:

- (+) wartość pozytywna dla planowanych procesów rozwiązywania problemów społecznych w Mieście i Gminie Buk,
- (±) wartość obecnie o niewielkim znaczeniu dla polityki rozwiązywania problemów społecznych,
- (–) wartość negatywna dla kreowania polityki rozwiązywania problemów społecznych.

Oceny potencjału wewnętrznego dokonano podstawową metodą, tj. analizą SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń oraz z wykorzystaniem Raportu o Stanie Pomocy Społecznej.

EDUKACJA

- (±) wymiana doświadczeń pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej
- (±) system kształcenia pracowników pomocy społecznej
- (–) profilaktyka w środowiskach zagrożonych
- (±) placówki opiekuńczo – wychowawcze
- (±) terapie zajęciowe dla dzieci
- (–) pedagogizacja rodziców
- (±) współpraca ze środowiskami naukowymi

FINANSE

- (–) dystrybucja środków finansowych
- (–) nakłady finansowe na infrastrukturę pomocy społecznej
- (±) finansowanie turnusów rehabilitacyjnych dzieci
- (–) wynagrodzenie kadry
- (±) środki finansowe na podwyższanie kwalifikacji
- (+) sytuacja ekonomiczna miasta i gminy
- (–) wsparcie finansowe ze strony organizacji pozarządowych

INFRASTRUKTURA

- (+) Świetlice Środowiskowe
- (±) Dzielne Domy Pobytu
- (+) baza instytucjonalna
- (–) bariery architektoniczne
- (–) baza transportowa
- (–) budownictwo socjalne
- (–) sprzęt rehabilitacyjny
- (±) stan techniczny obiektu pomocy społecznej
- (–) informatyzacja

PROBLEMY SPOŁECZNE

- (+) środowiskowe formy wsparcia
- (–) stopień niepełnosprawności
- (–) rosnące bezrobocie
- (–) ubożenie społeczeństwa
- (+) system kształcenia młodzieży
- (±) standaryzacja usług
- (–) uzależnienia (alkoholizm)
- (–) przemoc w rodzinie
- (+) dostępność usług medycznych

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

- (–) organizacje pozarządowe
- (–) wolontariat
- (±) aktywność społeczna
- (+) przedsiębiorczość
- (+) koordynacja działań struktur pomocy społecznej
- (–) świadomość grup decydenckich
- (+) strategia rozwoju miasta i gminy

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron polityki społecznej oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną miasta i gminy. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą rozwiązywaniu problemów społecznych;
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które niewyeliminowane utrudniać będą rozwiązywanie problemów społecznych;
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające polityce społecznej;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta i gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla prowadzonej polityki społecznej (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na politykę społeczną).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki społecznej. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki społecznej i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach polityki społecznej Miasta i Gminy Buk ułożonych przekrojowo. Niektóre zapisy z powodu swej lakoniczności mogą wydawać się nie do końca czytelne, ale zespół redakcyjny z pełną świadomością dokonał takich właśnie rozstrzygnięć.

Analiza SWOT jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

MOCNE STRONY

- działalność organizacji pozarządowych
- szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne
- aktywność sportowa młodzieży
- zaangażowanie osób działających w instytucjach i organizacjach społecznych
- świetlice środowiskowe
- poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Buku i pomoc psychologiczno – pedagogiczna w szkołach
- nieodpłatne dożywianie dzieci z rodzin ubogich
- działacze z pasją
- współpraca i porozumiewanie się z instytucjami oświatowymi (szkoły, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, instytucje kulturalne)
- ustabilizowane środowisko małego miasteczka
- działalność Ośrodka Pomocy Społecznej
- duszpasterstwo parafialne
- chęć współpracy między organizacjami
- wspólne przedsięwzięcia
- bliskość Poznania
- bliskość autostrady
- Związek Harcerstwa Polskiego
- tereny rekreacyjne
- położenie geograficzne
- rolnictwo
- zorganizowana opieka społeczna
- Zespół Parafialny „Caritas” – grupa organizująca młodzież i dzieci
- świadomość potrzeby pomocy wzajemnej
- programy profilaktyczne w szkołach i instytucjach
- praca policji
- akcje pomocowe

SŁABE STRONY

- brak inicjatyw pomocowych
- bezpieczeństwo
- bariery architektoniczne
- rosnące patologie
- brak szpitala
- inicjatywy społeczne
- Dom Dziennego Pobytu
- alkoholizm
- ubóstwo
- zagospodarowanie akwenu jeziora Niepruszewskiego
- sale sportowe na terenie gminy
- lokale socjalne dla rodzin zagrożonych eksmisją
- struktura policji
- brak ścieżek rowerowych i rekreacyjnych
- niewydolność wychowawcza rodzin
- patologie społeczne
- profilaktyka
- narkomania
- brak koordynacji działających podmiotów
- pomoc osobom niepełnosprawnym, np. upośledzonym umysłowo
- oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
- agresja wśród dzieci
- brak pełnej wiedzy nt. potrzeb społecznych
- pomoc dla dzieci z rodzin patologicznych
- problemy alkoholowe wśród dzieci i młodzieży
- infrastruktura sportowa
- niski poziom usług medycznych (brak specjalistów w Buku)
- wandalizm, kradzieże, rozboje
- brak miejsc spędzania czasu wolnego dla młodzieży

SZANSE

- stworzenie bazy materialnej dla obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych
- fundusze strukturalne
- wyjazdy zagraniczne dla poszukujących pracy
- rozwój komunikacji i internetu
- działalność organizacji pozarządowych w skali makro
- wkraczanie inwestorów
- kształcenie i dokształcanie
- pozyskiwanie nowych partnerów np. organizacji pozarządowych
- obecność Polski w UE
- rozwój komunikacji
- środki finansowe na rozwój gminy (drogi, domy pobytu dla seniorów)
- korzystanie z doradztwa
- nowe miejsca pracy
- edukacja
- Domy Pomocy Społecznej
- Współpraca ze Starostwem Powiatowym
- mieszkania socjalne
- pomoc w organizowaniu opieki dla potrzebujących
- wspieranie rodzących się inicjatyw
- środki na realizację programów pomocowych
- wsparcie wojewódzkich jednostek pomocy społecznej

ZAGROŻENIA

- brak pracy w skali makro
- brak alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu
- narkomania
- patologie społeczne
- szybszy rozwój gmin ościennych
- wzrost postaw egoistycznych
- czerpanie negatywnych wzorców
- zanik autorytetów
- pogoń rodziców za pieniądzem powodem błędów wychowawczych
- zwiększanie się ilości osób z chorobami psychicznymi
- centralizacja środków finansowych na cele społeczne
- brak środków własnych na realizację projektów społecznych
- bliskość dużej aglomeracji miejskiej (nadmierna urbanizacja)
- bezmyślność, beczynność decydentów
- niedofinansowanie odpowiednich podmiotów np. OPS, służba zdrowia
- niestabilne i niespójne przepisy prawa
- dewastacja środowiska naturalnego
- coraz słabsza komunikacja
- dystrybucja narkotyków
- odpływ mieszkańców do Poznania
- brak zainteresowania działalnością organizacji społecznych ze strony państwa
- sekty
- terroryzm
- obniżenie wartości moralnych
- brak poczucia bezpieczeństwa
- demoralizacja
- napływ „pseudo” biznesu
- zanieczyszczenie środowiska w skali makro

6. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

6.1. *Uwarunkowania zewnętrzne w Europie*

Podstawowe uwarunkowania zewnętrzne zawarte są w Europejskim Modelu Społecznym zawartym w Strategii Lizbońskiej.

Główne cele tego modelu to:

- pełne zatrudnienie i
- spójność społeczna.

Kolejne istotne założenia Europejskiego Modelu Społecznego to:

- aktywne przeciwdziałanie rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu,
- chronienie najbardziej podatnych na wykluczenia społeczne,
- uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jedno z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych,
- uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej.

6.2. *Uwarunkowania zewnętrzne krajowe*

Dokumentami o istotnym znaczeniu strategicznym dla planowania rozwiązań problemów społecznych na szczeblu regionalnym i lokalnym są:

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej,
- Założenia polityki ludnościowej w Polsce,
- Krajowy Plan Działań na Rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006 oraz na lata 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013,
- Strategia Państwa dla Młodzieży na lata 2003-2012,
- Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013.

Dokumentem o kluczowym znaczeniu dla planowanych rozwiązań w obszarze problematyki społecznej jest przyjęta w 2005 roku Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013.

Dokument ten zawiera priorytety i kierunki polityki społecznej na lata 2007-2013, które winny determinować planowanie na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Priorytet 1 – Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

- 1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.
- 1.2. Tworzenie i wzmacnianie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej i wychowywania dzieci, w celu podniesienia aktywności zawodowej oraz umożliwienia pełniejszej realizacji planów prokreacyjnych.
- 1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
- 1.4. System pomocy dla rodzin z dziećmi, celem wyrównywania deficytów rozwojowych u dzieci uczących się.
- 1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne.
- 1.6. Kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodzin, małżeństwa i dzietności.
- 1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi i niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.
- 1.8. Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Priorytet 2 – Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

- 2.1. Wspieranie aktywności zawodowej i edukacyjnej poprzez system pomocy społecznej.
- 2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu.
- 2.3. Rozwój form ekonomii społecznej, na rzecz pobudzenia aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 2.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i wsparcie gmin w budowie mieszkań dla osób wymagających pomocy socjalnej.
- 2.5. Stworzenie kompleksowego systemu probacyjnego.
- 2.6. Likwidacja pułapki dochodowej, ograniczenie zachęt do dezaktywacji zawodowej oraz zwiększenie szans zatrudnienia dla osób o niskich kwalifikacjach.

Priorytet 3 – Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

- 3.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
- 3.2. Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia.
- 3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych.
- 3.4. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.
- 3.5. Reforma systemu rentowego.
- 3.6. Usprawnienie systemu rehabilitacji, na rzecz utrzymania możliwości aktywności zawodowej.
- 3.7. Rozwijanie całościowych systemów pomocy dla osób obarczonych nietypowymi rodzajami niepełnosprawności, wymagających kompleksowych i systemowych działań ze strony państwa.

Priorytet 4 – Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.

- 4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.
- 4.2. Wprowadzenie specjalizacji stacjonarnej opieki, celem budowy systemu specjalistycznego wsparcia dla osób wymagających szczególnej opieki.
- 4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.
- 4.4. Zapewnienie odpowiednich świadczeń emerytalnych na starość.
- 4.5. Prowadzenie spójnej polityki wobec starości i na rzecz osób starszych.

Priorytet 5 – Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.

- 5.1. Wdrożenie strategicznego, planowania lokalnej i regionalnej polityki społecznej, celem stworzenia metody koordynacji krajowej polityki społecznej.
- 5.2. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, celem zwiększenia samodzielności i aktywizacji zawodowej osób wymagających pomocy socjalnej.
- 5.3. Wdrożenie systemu informacji i poradnictwa obywatelskiego oraz dostępu do lokalnych środków przekazu i internetu.

Priorytet 6 – Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.

- 6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.
- 6.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego.
- 6.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
- 6.4. Wsparcie postaw obywatelskich.
- 6.5. Wzmocnienie partycypacji społecznej.

Priorytet 7 – Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

- 7.1. Wdrożenie polityki integracji społecznej i zawodowej imigrantów, celem prowadzenia kompleksowych działań wszystkich instytucji publicznych.
- 7.2. Wdrożenie polityki antydyskryminacyjnej, celem ograniczenia postaw ksenofobicznych wobec środowisk imigranckich.
- 7.3. Ustawiczne szkolenie kadr administracji publicznej oraz partnerów społecznych, celem przygotowania do pracy z uchodźcami.
- 7.4. Zaprojektowanie spójnego systemu współpracy z uchodźcami.

6.3. Uwarunkowania zewnętrzne regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego na lata 2007-2020 przyjęta uchwałą nr 1561/2004 przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 26 listopada 2004 roku Program ten formułuje następujące cele: cel generalny, cele strategiczne i cele operacyjne w obszarze polityki społecznej i obszarach z nią związanych.

Cel generalny: **Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców**

Cel strategiczny 1 **Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku**

Cel operacyjny 1.3. Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Cel strategiczny 3 **Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia**

Cel operacyjny 3.1. Ograniczanie barier w dostępie do edukacji

Cel operacyjny 3.2. Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia

Cel operacyjny 3.3. Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia

Cel strategiczny 4 **Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego**

Cel operacyjny 4.1. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców

Cel operacyjny 4.2. Poprawa warunków mieszkaniowych

Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług socjalnych

Cel operacyjny 4.4. Wzrost bezpieczeństwa

Cel operacyjny 4.5 Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych

Cel operacyjny 4.6. Budowa kapitału społecznego

Ponadto na terenie województwa wielkopolskiego realizowana jest **Wojewódzka Strategia Rozwoju Pomocy Społecznej**, która formułuje następujące cele:

I. Rozwój gminnych i powiatowych specjalistycznych placówek pomocy społecznej świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnej.

A Ilościowy rozwój placówek takich jak:

1. Środowiskowe Domy Samopomocy;
2. Ośrodki Interwencji Kryzysowej;
3. Domy Dziennego Pobytu dla różnych grup dyspenseryjnych;
4. Świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży;

5. Warsztaty terapii zajęciowej;
6. Noclegownie i schroniska dla bezdomnych;
7. Domy Pomocy Społecznej (stałego pobytu).

B Jakościowy rozwój usług w placówkach dotychczas funkcjonujących.

1. ustawiczne szkolenie i doskonalenie zawodowe kadry socjalnej, w celu osiągnięcia wymaganych standardów,
2. poszerzanie różnych form usług wspierających, edukacyjnych, korekcyjnych,
3. poprawę wyposażenia technicznego, informatycznego i oprogramowania, w celu osiągnięcia wymaganych standardów,
4. poszerzenie oferty usług edukacyjnych w szkołach służb społecznych.

II. Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych.

1. inicjowanie procesów organizowania się obywateli,
2. kształcenie i wspieranie liderów współpracujących z lokalną społecznością,
3. rozwój i wspieranie działalności organizacji pozarządowych, a w szczególności wspieranie społeczności lokalnych w wypracowywaniu partnerskich metod współdziałania.

III. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych.

1. Niepełnosprawność
2. Bezrobocie
3. Bezdomność
4. Przemoc
5. Uzależnienie

Ponadto w województwie wielkopolskim realizowany jest program **„Razem więcej łatwiej”**, w zakresie pomocy społecznej, kierowany jest do takich grup docelowych, jak osoby niepełnosprawne, ludzie starsi, czy rodziny wielodzietne.

Pod wspólnym tytułem program ten obejmuje trzy odrębne programy:

- Program na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych - „Razem sprawniej”,
- Program na rzecz poprawy sytuacji osób starszych - „Więcej wiosny jesienią”,
- Program na rzecz poprawy sytuacji rodzin wielodzietnych - „Łatwiej w rodzinie”.

Mają one na celu:

- zbudowanie wojewódzkiego systemu wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących pomocy,
- zintegrowanie działań zawodowych służb, wolontariuszy organizacji społecznych, kościołów i osób prywatnych.

Program pn. „Razem – sprawniej” - na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych formułuje następujące cele:

GLÓWNY CEL PROGRAMU: Zmniejszenie izolacji osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie im dostępu do wszelkich form rehabilitacji i rozwoju.

CEL I: Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.

CEL II: Aktywizowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program pn. „Więcej – wiosny jesienią” – na rzecz poprawy sytuacji osób starszych formułuje następujące cele:

GLÓWNY CEL PROGRAMU: Poprawa jakości życia ludzi starszych w Wielkopolsce poprzez rozwój aktywności własnej seniorów i ich rodzin oraz zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia.

CEL I: Jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do samoegzystencji w swym naturalnym środowisku życia oraz optymalizacja jego aktywności.

CEL II: Zaktywizowanie rodziny do szerokich działań na rzecz swego starszego wiekiem członka rodziny.

CEL III: Dynamizowanie społeczności lokalnej do szerokich działań na rzecz swych starszych wiekiem mieszkańców.

Program pn. „Łatwiej – w rodzinie” – na rzecz poprawy sytuacji rodzin formułuje następujące cele:

CEL GLÓWNY PROGRAMU: Poprawa jakości życia rodzin w województwie wielkopolskim poprzez rozwój aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny.

CEL I: Pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej.

CEL II: Przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobocia.

CEL III: Poprawa warunków mieszkaniowych.

CEL IV: Przeciwdziałanie patologizacji rodzin.

CEL V: Promowanie zdrowej rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wielodzietnych.

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Buk realizowana również będzie **Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu poznańskiego na lata 2007 – 2012**, która to aktualnie jest poddana ostatecznym konsultacjom społecznym. Strategia ta określa cel strategiczny jak również cele szczegółowe i operacyjne, które będą realizowane w zakresie pomocy społecznej powiatu poznańskiego.

Cel strategiczny:

**Zbudowanie systemu wsparcia dla powiatu poznańskiego
w zakresie pomocy społecznej.**

Obszary włączone w zakres wsparcia:

- 1) Dzieci i rodziny, ludzie młodzi.
- 2) Osoby niepełnosprawne.
- 3) Osoby starsze.
- 4) Integracja, współpraca i synchronizacja działań służb społecznych i organizacji pozarządowych.
- 5) Usprawnienie funkcjonowania instytucji.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Ad I. Dzieci i rodziny, ludzie młodzi.

☞ **Szeroko rozumiana pomoc i udzielane wsparcie rodzinom, dzieciom, osobom młodym, które znajdują się w sytuacji kryzysowej.**

Cele operacyjne:

- Propagowanie wzorca prawidłowego funkcjonowania rodziny.
- Udzielanie wsparcia emocjonalnego, informacyjnego rodzinom niefunkcjonującym prawidłowo w celu zapobieżenia poważniejszemu kryzysowi.
- Prowadzenie terapii i zajęć indywidualnych dla rodzin z powiatu poznańskiego (psycholog zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie).
- Propagowanie rodzicielstwa zastępczego poprzez:
 - szkolenia kandydatów zastępczych programem PRIDE (zał.),
 - współpraca z Domami Dziecka (możliwość stania się rodziną zaprzyjaźnioną dla dzieci z Domów Dziecka),
 - realizacja kampanii informacyjnej w celu pozyskiwania kandydatów na niespokrewnione z dzieckiem zawodowe rodziny zastępcze – cele zminimalizowania kierowania dzieci do instytucjonalnych form opieki zastępczej,

- potrzeba stworzenia specjalistycznych rodzin zastępczych z uwagi na potrzeby dzieci z powiatu poznańskiego,
 - udzielanie pomocy prawnej w trybie porad, konsultacji i instruktażu dla mieszkańców, rodzin powiatu poznańskiego,
 - prowadzenie szkoleń dla istniejących spokrewnionych rodzin zastępczych w zakresie pogłębiania wiedzy, umiejętności bądź zdobycia nowych w celu polepszenia relacji dziecka z rodziną zastępczą,
 - promocja rodzicielstwa zastępczego poprzez współpracę ze szkołami, kościołem (parafiami powiatu poznańskiego) na zasadzie spotkań informacyjnych,
 - polepszanie efektywności pracy pracownika socjalnego z rodzinami zastępczymi – wsparcie w ramach instytucji oraz z innymi instytucjami społecznymi na rzecz dzieci w rodzinie i rodziców zastępczych,
 - potrzeba objęcia szerszą opieką zastępczą wychowanków placówek powyżej 10 r.ż.,
 - wsparcia dla rodzin naturalnych w celu przeciwdziałania powrotu dzieci do placówek.
- Stworzenie w ramach MOW ośrodka resocjalizacyjnego z uwagi na pojawiające się problemy w tym zakresie.
 - Stworzenie ośrodka dla dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji łącznie ze szkołą funkcjonującą w ramach ośrodka.
 - Zaangażowanie i chęć poszczególnych gmin w zapewnieniu usamodzielnianym wychowankom placówek mieszkań socjalnych (pozwoliłoby to na realizację przysługującej im pomocy na zagospodarowanie).
 - Zwiększenie ilości mieszkań chronionych.
 - Stworzenie w ramach grupy interwencyjnej Ośrodka Wspomagania Rodziny miejsc dla dzieci powyżej 13 r.ż.

Ad II. Osoby niepełnosprawne.

☞ **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i zmiany ich warunków życiowych w sferze emocjonalnej, bytowej i edukacyjnej poprzez:**

Cele operacyjne:

- Zintegrowanie środowiska osób niepełnosprawnych - zintegrowany system pomocy obejmujący:
 - przepisy prawne odpowiadające zapotrzebowaniom osób niepełnosprawnych, pracodawców, zakładom pracy chronionej jak i systemowi zabezpieczenia społecznego,
 - ustawę o zatrudnienie osób niepełnosprawnych - powinna być ona skonstruowana ze środowiskiem osób niepełnosprawnych (postulat powiatu),

- aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych:
 - o dokształcanie osób niepełnosprawnych z uwagi na ich słabe wykształcenie,
 - o większa dostępność osób niepełnosprawnych do uczelni wyższych,
 - o propagowanie i wdrażanie integracyjnych form nauczania, a nie tylko nauczania specjalnego,
 - o dostępność do komputera i internetu przez osoby niepełnosprawne w imię zasady -społeczeństwa opartego o wiedzę,
- inwestowanie w osoby niepełnosprawne - środki przeznaczone na rozwój zatrudnienia powinny trafiać bezpośrednio do osób niepełnosprawnych i instytucji pozarządowych, a nie jak dotychczas do osób zatrudniających- pracodawców,
- nacisk na usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych,
- koordynacje działań współpracujących ze sobą instytucji, organizacji pozarządowych i osób działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wsparcie finansowe w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy a nie tylko w zakładach pracy chronionej,
- pomoc w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej,
- udzielanie pożyczek, dotacji umożliwiających osobom niepełnosprawnym rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej,
- zwiększenie środków przeznaczonych na rehabilitację, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjno - ortopedyczny i prowadzenie własnej działalności gospodarczej,
- świadczenie pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym w celu likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- stałe poradnictwo z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i prawnej (pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie w Poznaniu prowadzą poradnictwo w tym zakresie w systemie ciągłym od czasu powstania instytucji),
- wsparcie społeczne - emocjonalne, instrumentalne, informacyjne jako sposób radzenia sobie ze stresem niepełnosprawności,
- udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w działaniach mających na celu poprawę jakości życia poprzez tworzenie pełnej rehabilitacji leczniczej i psychologicznej,
- kształtowanie postaw społecznych wobec niepełnosprawności- zmiana wizerunku osoby niepełnosprawnej jako bezradnej i zdanej tylko na łaskę innych,
- stworzenie społeczeństwa równego i dostępnego dla wszystkich, aby wszyscy mieszkańcy powiatu mieli takie same szanse.

Ad. III Osoby starsze.

Walka ze stereotypem człowieka starego, zapobieganie ubożeniu i wycofaniu z życia społecznego.

Cele operacyjne:

- Rozeznania potrzeb seniorów powiatu poznańskiego.
- Stałego poradnictwa telefonicznego dla osób starszych, mieszkańców powiatu poznańskiego (świadczone stałe, od momentu powstania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu).
- Aktywizacji seniorów powiatu poznańskiego poprzez:
 - nawiązanie współpracy między Domami Pomocy Społecznej a rodzinami zastępczymi - uczestnictwo i pomoc dzieci z rodzin zastępczych w życiu mieszkańca DPS (festyny, spacer, spędzanie wspólnie czasu wolnego),
 - umożliwienie uczestnictwa ludzi starszych w życiu społecznym:
 - o wycieczki,
 - o spotkania z ludźmi nauki, kultury czy sportu,
 - o kluby seniora,
 - o organizacja imprez rozrywkowo- wypoczynkowych,
 - o udział w imprezach na terenie powiatu,(przy współpracy OPS-ów, PCPR-u i DPS-ów)
- nawiązanie współpracy z Centrum Wolontariatu- praca wolontariuszy na rzecz osób starszych,
- wzmacnianie w ludziach starszych poczucia przydatności społecznej oraz wykorzystywanie ich doświadczenia życiowego,
- wsparcie działań samoorganizacyjnych seniorów,
- zmiana stereotypu człowieka starego- praca ze społecznością lokalną, rodzinami seniorów i z nimi samymi.

Ad. IV. Integracja, współpraca i synchronizacja działań służb społecznych i organizacji pozarządowych.

Współpraca między instytucjami społecznymi a władzami lokalnymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi w celu poprawy jakości życia mieszkańców powiatu poznańskiego.

Cele operacyjne:

- Uświadomienie ważności komunikacji, współpracy i stałego kontaktu między instytucjami społecznymi przy działaniach na rzecz mieszkańców powiatu poznańskiego (podejmowane działania służą dobru wspólnemu!).

❖ W zakresie obszaru - dzieci i rodziny, ludzie młodzi:

- współpraca z pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, przedstawicielami sądów, kuratorami (spotkania organizacyjne w siedzibie starostwa):
 - synchronizacja działań w realizacji projektów unijnych dla mieszkańców powiatu,
 - współpraca przy tworzeniu strategii powiatu,
 - propagowanie rodzicielstwa zastępczego w gminach powiatu poznańskiego (spotkania o charakterze informacyjnym, kierowanie na szkolenia),
 - nawiązanie szerszej współpracy z sądami w celu zmiany postanowień sądowych (teraźniejsza praktyka- dzieci na podstawie postanowień sądowych kierowane są do grup interwencyjnych placówek po czym urlopowane do domów rodzinnych- blokowanie miejsca dla innych małoletnich w placówce),
- współpraca rodzin zastępczych z Domami Pomocy Społecznej:
 - nawiązywanie kontaktu mieszkańców DPS-ów z dziećmi z rodzin zastępczych (spędzanie wspólnie wolnego czasu, spacery, pomoc w codziennych czynnościach),
- propagowanie rodzicielstwa zastępczego przy udziale parafii z powiatu poprzez:
 - organizowanie spotkań informacyjnych, pogadek z pracownikami PCPR-u na temat bycia rodziną zastępczą,
- stała współpraca PCPR-u ze szkołami w celu promocji rodzicielstwa zastępczego na - zebraniach z rodzicami:
 - spotkaniach z psychologiem i pedagogiem szkolnym,
 - poprzez rozwieszanie plakatów informujących o szkoleniach kandydatów na rodziców zastępczych,
 - rozdawanie ulotek informacyjnych,
- stworzenie wraz z organizacjami pozarządowymi informatora (tzw. Banku danych) o instytucjach społecznych działających na rzecz rodziny, dzieci,
- możliwość konsultacji z instytucjami pozarządowymi w podejmowaniu decyzji dotyczących rodziny i dzieci.

❖ W zakresie obszaru - osoby niepełnosprawne:

- współpraca władz samorządowych i urzędu w celu aktywizacji urzędów w zakresie staży i praktyk dla osób niepełnosprawnych,
- wsparcie powiatu przy propagowaniu przez władze lokalne i samorządowe w środowisku społecznym Karty Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalonej przez Sejm 1 sierpnia 1997 roku, aby była ogólnie znana i respektowana,
- pomoc w koordynacji działań na płaszczyźnie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Zespołu Zdrowia Polityki Społecznej i Osób Niepełnosprawnych i Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,

- wyrażenie aprobaty przy powołaniu stanowiska pełnomocnika do spraw osób niepełnosprawnych w Starostwie w celu koordynacji działań między władzami gmin (sołtys, wójt, burmistrz), Ośrodkami Pomocy Społecznej a instytucjami publicznymi zajmującymi się pomocą osobom niepełnosprawnym,
- uświadomienie społeczności lokalnej i władzom samorządowym skali zjawiska,
- pomoc w nawiązaniu współpracy między organizacjami osób niepełnosprawnych a władzami lokalnymi w celu wdrażania odpowiednich rozwiązań dotyczących życia osób niepełnosprawnych,
- przepływ informacji i służenie wiedzą przez organizacje pozarządowe,
- synchronizacja działań przy realizacji projektów dotyczących osób niepełnosprawnych między instytucjami społecznymi powiatu a instytucjami pozarządowymi.

❖ W zakresie osób starszych:

- nawiązanie współpracy między Domami Pomocy Społecznej a Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie organizacji imprez rozrywkowych, naukowych dla seniorów
- współpraca z Klubami Seniora:
 - możliwość zaprezentowania się przez seniorów,
 - podzielenia się wiedzą, doświadczeniem i własnymi zainteresowaniami z innymi ludźmi,
- nawiązanie kontaktu z Uniwersytetem III wieku w Poznaniu:
 - realizacja ambicji przez ludzi starszych,
 - możliwość wyjścia do ludzi.

Ad. V. Usprawnienie funkcjonowania instytucji.

Cele operacyjne:

- Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, zapewnienie jak najwyższego standardu świadczonych usług.
- Poprawa procesów komunikacyjnych wewnątrz organizacji.
- Pozyskanie nowych partnerów społecznych, intensyfikacja współpracy z obecnymi.
- Intensyfikacja działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych.
- Stworzenie obrazu Centrum jako instytucji rzeczywistego wsparcia dla mieszkańców powiatu poznańskiego.

7. MISJA

POMOC SPOŁECZNA

ZINTEGROWANYM SYSTEMEM
WSPIERANIA DZIECI, MŁODZIEŻY,
OSÓB SAMOTNYCH ORAZ RODZIN
ZNAJDUJACYCH SIĘ CZASOWO LUB
NA STAŁE W TRUDNEJ SYTUACJI
MATERIALNEJ LUB OBCIĄŻONYCH
NIEKORZYSTNYMI DLA ICH
ROZWOJU ZJAWISKAMI
SOCJOLOGICZNYMI.
SYSTEM OPARTY NA MODELOWEJ
WSPÓŁPRACY OFICJALNYCH
STRUKTUR SAMORZĄDOWYCH
Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI
O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM

PRIORYTETY

Cały obszar pomocy społecznej podzielono na pięć obszarów:

- *edukację,*
- *finanse,*
- *infrastrukturę,*
- *problemy społeczne,*
- *społeczność lokalną.*

Dla każdego z tych celów wyznaczono trzy cele pierwszorzędne, bez których dany obszar pomocy społecznej nie ma możliwości dalszego rozwoju.

Jednocześnie wskazano na trzy cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszyć rozwój w danym obszarze.

Dodatkowo wskazano na cele trzeciorzędne, które wspierają rozwój, a czas ich realizacji jest zdeterminowany przez wielkość środków budżetowych, wielkość dotacji i napływającego kapitału zewnętrznego.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach pomocy społecznej.

E D U K A C J A

Priorytetem tego obszaru jest stworzenie warunków do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy oraz zwiększenie oferty zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowanie czasu wolnego dla osób dorosłych.

Działania te winny być wspierane realizacją programów profilaktycznych i prozdrowotnych.

F I N A N S E

Priorytetem finansowym jest stworzenie warunków szybszego rozwoju gospodarczego miasta i gminy Buk.

Działania te winny być wspierane stworzeniem warunków do efektywnego pozyskiwania funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych, poprzez m.in. współfinansowanie działalności klubów sportowych w zakresie ich oferty merytoryczno – finansowej.

I N F R A S T R U K T U R A

Priorytetem infrastrukturalnym jest stworzenie warunków w celu poprawy sieci połączeń między miastem Poznaniem, a miastem Buk oraz okolicznymi wioskami. Będzie miało to wpływ również na likwidację barier architektonicznych.

Działania te winny być wspierane budowaniem obiektów sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.

P R O B L E M Y S P O Ł E C Z N E

Priorytetem jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia m.in. poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz podjęcie działań w kierunku wzrostu bezpieczeństwa publicznego w tym poprzez skuteczną walkę ze zjawiskiem narkomanii, alkoholizmu i innych uzależnień.

S P O Ł E C Z N O Ś Ć L O K A L N A

Priorytetem w obszarze społecznym jest rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i zwiększanie udziału wolontariatu oraz umożliwienie realizacji wspólnych celów społecznych przez różne instytucje i organizacje pozarządowe.

Działanie te winny być poparte wspieraniem działalności profilaktycznej i socjalnej.

8. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania polityki społecznej, jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność polityki społecznej w Mieście i Gminie Buk koncentrować będzie się na pięciu obszarach:

- Edukacja,
- Finanse,
- Infrastruktura,
- Problemy społeczne,
- Społeczność lokalna.

Tablica celów w poszczególnych obszarach (edukacja, finanse, infrastruktura, problemy społeczne, społeczność lokalna) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele w oparciu o przeprowadzone konsultacje społeczne.

Cele pierwszorzędne - w każdym z tych obszarów (trzy cele) to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (w polityce społecznej nie jest możliwe).

Cele drugorzędne - to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru).

Cele trzeciorzędne to cele, które są ważne dla danego obszaru, ale czas i tempo realizacji tych celów zależy od uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych możliwości finansowania (cele rezerwowe).

Kierunki działania zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej każdego z celów w układzie tabelarycznym.

UWAGA

Zidentyfikowane cele i kierunki działania w poszczególnych obszarach są jedynie podstawą do ostatecznego wyboru wariantu rozwiązywania problemów społecznych. Nie jest możliwa realizacja wszystkich zidentyfikowanych celów w okresie realizacji Strategii. Cele, które nie znalazły miejsca w wybranym wariantcie mogą być podstawą dla aktualizacji Strategii w następnych latach, w procesie monitorowania tego dokumentu.

Tabela 12 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – EDUKACJA

8.1. EDUKACJA								
Cele pierwszorzędne								
<i>Zwiększyć ofertę zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowanie czasu wolnego osób dorosłych.</i>			<i>Stworzyć warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku realizacji programów profilaktycznych i prozdrowotnych.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Program „Otwarte szkoły”.	Współzawodnictwo sportowe między sołectwami.	Współpraca z grupami środowisk artystycznych Poznania.	Edukacja dorosłych.	Prekwalifikacja zawodowa na szczeblu gminy.	Bank ofert pracy.	Program przeciwdziałania alkoholizmowi.	Mammobusy w każdym sołectwie. **	„Białe Niedziele”. *
Cele drugorzędne								
<i>Stworzyć warunki do rozwoju edukacji ponadgimnazjalnej dla młodzieży i dorosłych.</i>			<i>Organizować spotkania integracyjne społeczności lokalnej.</i>			<i>Stworzyć warunki do zwiększenia środków finansowych na rozwój oświaty i bazy sportowej.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Zwiększenie oferty edukacyjnej na poziomie szkół średnich.	Oferta edukacji pomaturalnej w Buku.	Kursy i szkoły języków obcych.	Cykliczne imprezy integracyjne na poziomie gminnym.	Cykl imprez sportowo – rekreacyjnych pod hasłem „Nasze sołectwo zaprasza całą gminę”.	Współzawodnictwo sportowe w gminie.	Tworzenie projektów oświatowych opartych na finansowaniu przez Fundusze Strukturalne.	Partnerstwo Publiczno – Prywatne.	Fundacje i Stowarzyszenia o charakterze sportowym.

* - Program bezpłatnych badań profilaktycznych z udziałem lekarzy z Poznania i Buku w każdym sołectwie w wybraną niedzielę

** - Program profilaktyki w walce z chorobami nowotworowymi

Tabela 13 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – FINANSE

8.2. FINANSE								
Cele pierwszorzędne								
<i>Stworzyć warunki do efektywnego pozyskiwania funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych.</i>			<i>Współfinansować działalność klubów sportowych w zakresie ich oferty merytoryczno – finansowej.</i>			<i>Stworzyć warunki do szybszego rozwoju gospodarczego.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Aktywny udział samorządu w projektach organizacji pozarządowych.	Partnerstwo Publiczno – Prywatne.*	Promocja i uspołecznienie Planu Rozwoju Lokalnego.	Upublicznienie procedury składania wniosków Przedsięwzięcia Inwestycyjnego.	Czytelne zasady finansowania działalności społecznej przez samorząd.	Monitoring i ocena efektów działalności klubów sportowych.	Strefy Aktywności Gospodarczej.	Lokalny system podatków.	Wspieranie kapitału wewnętrznego.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć wszelkie działania na rzecz decentralizacji środków na projekty społecznie użyteczne.</i>			<i>Przeciwdziałać marnotrawstwu pieniędzy na przedsięwzięcia nieefektywne społecznie lub o niewielkim zasięgu społecznym.</i>			<i>Wspierać finansowo przedsięwzięcia kulturalne o zasięgu masowym.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Edukacja beneficjentów w zakresie zarządzania finansami.	Ścisła współpraca struktur pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi.	Jawność decyzji finansowych organizacji tworzących projekty społecznie użyteczne.	Lobbing na rzecz uporządkowania prawa w kierunku zablokowania nadużyć finansowych.	Monitoring przepływu środków publicznych dla realizacji projektów społecznych.	System oceny projektów pretendujących do pomocy publicznej.	Coroczny plan imprez kulturalnych o charakterze masowym.	Publiczna ocena możliwości i wielkości udziału finansowego gminy w wybranych imprezach kulturalnych.	Sponsoring imprez kulturalnych również za pośrednictwem gminy.

* - Zgodnie z ostatnimi decyzjami Ministra Gospodarki środki prywatne mogą stanowić wkład własny w projektach prospołecznych finansowanych przez UE

Tabela 14 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – INFRASTRUKTURA

8.3. INFRASTRUKTURA								
Cele pierwszorzędne								
<i>Stworzyć warunki w celu poprawy sieci połączeń między miastem Poznaniem, a miastem Buk i okolicznymi wioskami.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku likwidacji barier architektonicznych.</i>			<i>Stworzyć warunki do budowania obiektów sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Zwiększenie częstotliwości połączeń autobusowych.	Rozwój transportu prywatnego – minibusy.	Szynobusy.	PPP i współpraca między samorządami w zakresie realizowanych inwestycji drogowych. na rzecz wdrażania rozwiązań likwidujących bariery architektoniczne.	Uwzględnienie w projektach modernizacji obiektów rozwiązań technicznych likwidujących bariery.	Bieżąca współpraca ze środowiskiem osób niepełnosprawnych w zakresie monitorowania barier ich likwidacji.	Budowa otwartych boisk i terenów rekreacyjnych.	Świetlice Wiejskie i Osiedlowe.	Modernizacja istniejących placówek oświatowych dla potrzeb sportowych i rekreacyjnych ogółu mieszkańców.
Cele drugorzędne								
<i>Tworzyć warunki do powstania instytucji wsparcia środowiskowego.</i>			<i>Stworzyć warunki do dalszego efektywnego funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej.</i>			<i>Stworzyć warunki do zagospodarowania jeziora Niepruszewo.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Centrum Wsparcia Osób Bezrobotnych.	Domy Pomocy Całodobowej dla osób niepełnosprawnych i Chorych.	Dom Dziennego Pobytu – organizacja czasu wolnego osób dorosłych.	Dobra baza lokalowa zapewniająca dobry kontakt z beneficjentem.	Warsztaty terapii zajęciowej.	Zapewnienie udziału finansowego gminy jako wkładu własnego w projekty OPS finansowane ze środków pozabudżetowych.	Budowa infrastruktury technicznej.	Plany Zagospodarowania Przestrzennego.	Program ochrony środowiska w otoczeniu jeziora.
Cele trzeciorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku wielopłaszczyznowej współpracy samorządu z firmami powstającymi w obrębie autostrady</i>			<i>Podjąć działania w kierunku pozyskania mieszkań socjalnych w gminie.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury technicznej o charakterze prospołecznym.</i>		

Tabela 15 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – PROBLEMY SPOŁECZNE

8.4. PROBLEMY SPOŁECZNE								
Cele pierwszorzędne								
<i>Przeciwdziałać negatywnym skutkom bezrobocia oraz tworzyć nowe miejsca pracy.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku skutecznej walki ze zjawiskiem narkomanii, alkoholizmu i innych uzależnień.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku wzrostu bezpieczeństwa publicznego.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Przygotowanie młodzieży szkolnej do wejścia na rynek pracy.	Tworzenie lokalnych programów naprawczych.	Wspieranie lokalnych inicjatyw, ochrona małej przedsiębiorczości.	Realizacja programu walki z alkoholizmem.*	Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta edukacja.	Tworzenie miejsc dla osób uzależnionych z możliwością prowadzenia terapii.	Monitoring środowisk patologicznych.	Identyfikacja i przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z bliskości aglomeracji poznańskiej.	Działania profilaktyczne w oparciu o służby porządku publicznego.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia substancji mieszkań socjalnych.</i>			<i>Stworzyć skuteczny system pomocy osobom niepełnosprawnym.</i>			<i>Przeciwdziałanie zubożeniu i deprecjacji tradycyjnych wartości i roli rodziny.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Lepsze wykorzystanie zasobów mienia komunalnego na cele socjalne.	Budowa obiektu komunalnego z przeznaczeniem na mieszkania socjalne.	Mieszkania chronione.	Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych.	Tworzenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych i wspierania działalności gospo-darczej prowadzonej przez te osoby.	Refinansowanie i organizacja turnusów rehabilitacyjnych.	Rodzina, szkoła, kościół (współpraca).	Przygotowanie do życia i pełnienia ról w rodzinie.	Podtrzymywanie tradycji i kreowanie autorytetów moralnych.
Cele trzeciorzędne								
<i>Umożliwić rozwój alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez młodzież.</i>			<i>Umożliwić rozwój różnych form specjalistycznej opieki medycznej.</i>			<i>Tworzyć lobbng na rzecz spójności przepisów prawa ze szczególnym uwzględnieniem uregulowań prawnych w zakresie pomocy społecznej.</i>		

* - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 16 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

8.5. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA								
Cele pierwszorzędne								
<i>Rozwijać współpracę z organizacjami pozarządowymi i zwiększać udział wolontariatu.</i>			<i>Wspierać działalność profilaktyczną i socjalną.</i>			<i>Umożliwić realizację wspólnych celów społecznych przez różne instytucje i organizacje pozarządowe.</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Edukacja lokalnych liderów i animatorów działalności społecznej.	Tworzenie wspólnych programów pomocowych przez organizacje pozarządowe.	Pośrednictwo pracy wolontariatu.	Pomieszczenia magazynowe dla żywności z WBŻ wraz ze zbiórką żywności.	Działalność edukacyjna w oparciu o świetlice wiejskie.	Program edukacji socjalnej na bazie szkół.	Inicjowanie tworzenia nowych organizacji o charakterze pomocy społecznej.	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z Poznania.	Promocja i lobbing na rzecz realizacji celów określonych strategią wśród liderów organizacji pozarządowych.
Cele drugorzędne								
<i>Aktywizować młodzież poprzez organizacje społeczne i stowarzyszenia.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku zwiększenia dostępu do kultury.</i>			<i>Przeciwdziałać skutkom społecznym biedy i rosnącego ubóstwa rodzin</i>		
Kierunki działania			Kierunki działania			Kierunki działania		
Tworzenie projektów kształcących młodzież na liderów Lokalnych Grup Działania.	Kojarzyć liderów środowisk młodzieżowych z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych.	Aktywizacja środowisk twórczych Poznania na terenie miasta i gminy Buk.	Modernizacja obiektów kulturalnych do standardów odpowiadających nowej jakości wydarzeń artystycznych.	Stworzenie i promocja lokalnego, kulturalnego produktu markowego.	Skuteczna realizacja założeń rozwoju gospodarczego gmin w oparciu o lokalne strategię – aktywna polityka tworzenia nowych miejsc pracy.	Obejmowanie zorganizowaną pomocą ubogich.	Monitoring i niwelowanie patologii w rodzinie.
Cele trzeciorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku określenia zasad i form współpracy na linii gmina, powiat, województwo oraz stworzyć warunki do delegowania uprawnień (finansowych) na gminę, powiat i województwo.</i>			<i>Przeciwdziałać marginalizacji miasta i gminy Buk.</i>			<i>Podtrzymywać stabilność społeczną środowiska lokalnego i zwiększać jego integrację.</i>		

9. WARIANT ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH - PO KOREKTACH EKSPERCKICH

9.1. *Komentarz do wybranego wariantu*

W poszczególnych obszarach polityki społecznej (edukacja, finanse, infrastruktura, problemy społeczne, społeczność lokalna) wskazano 39 celów, które są podstawą prawidłowego rozwoju polityki społecznej Miasta i Gminy Buk.

Spośród wszystkich dotąd sformułowanych celów przy określaniu wariantu posłużono się czternastoma celami wybranymi jako najważniejsze bez względu na to, do jakiego wcześniej obszaru zostały zakwalifikowane.

Dwa najważniejsze z tych czternastu celów określono mianem celów strategicznych w zakresie polityki społecznej.

W przypadku celów strategicznych proponuje się przeznaczenie ponad 50% środków na realizację programów uzupełniających te cele.

Cztery niższej rangi wybrane cele – to priorytety, dla których przewiduje się wydatkowanie 20-35% środków budżetowych⁷.

Na pozostałe osiem celów niezbędnych przeznacza się jedynie 10-15% środków budżetowych na realizację programów i projektów przyporządkowanych tym celom.

W ten sposób dokonano hierarchizacji wybranych celów i w przypadku Miasta i Gminy Buk wybrano wariant rozwiązywania problemów społecznych oparty na celach strategicznych, których głównym przesłaniem są działania na rzecz działania w kierunku realizacji programów profilaktycznych i prozdrowotnych oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

⁷ Przez pojęcie „środki budżetowe” określa się wszystkie środki finansowe wpływające na rzecz pomocy społecznej (dotacje, środki publiczne, subwencje, darowizny, kapitał prywatny), poprzez które realizuje się projekty wypełniające założenia strategii, również przez sektor niepubliczny.

WYBRANY WARIANT ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Tabela 17 Wybrany Wariant rozwiązywania problemów społecznych

CELE STRATEGICZNE	Podjąć działania w kierunku realizacji programów profilaktycznych i prozdrowotnych. I A		Przeciwdziałać negatywnym skutkom bezrobocia oraz tworzyć nowe miejsca pracy. I B	
	PRIORYTETY			
CELE NIEZBĘDNE	Stworzyć skuteczny system pomocy osobom niepełnosprawnym. II A	Podjąć działania w kierunku skutecznej walki ze zjawiskiem narkomanii, alkoholizmu i innych uzależnień. II B	Stworzyć warunki do efektywnego pozyskiwania funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych. II C	Podjąć działania w kierunku wzrostu bezpieczeństwa publicznego. II D
	Przeciwdziałać skutkom społecznym biedy i rosnącego ubóstwa rodzin. III A	Tworzyć warunki do powstania instytucji wsparcia środowiskowego. III B	Zwiększyć ofertę zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowania czasu wolnego osób dorosłych. III C	Wspierać działalność profilaktyczną i socjalną. III D
	Stworzyć warunki do szybszego rozwoju gospodarczego. III E	Aktywizować młodzież poprzez organizacje społeczne i stowarzyszenia. III F	Umożliwić realizację wspólnych celów społecznych przez różne instytucje i organizacje pozarządowe. III G	Stworzyć warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy. III H

9.2. *Priorytety – cele strategiczne pierwszorzędne i drugorzędne oraz kierunki działania*

Wybrany Wariant rozwiązywania problemów społecznych obejmuje 14 celów utworzonych na podstawie wcześniej zidentyfikowanych celów w poszczególnych obszarach życia polityki społecznej Miasta i Gminy Buk. Poszczególnym zidentyfikowanym w wybranym wariantcie celom przypisano kierunki działań.

CEL STRATEGICZNY I A

Podjąć działania w kierunku realizacji programów profilaktycznych i prozdrowotnych.

Opis kierunków działań:

1. Program przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. Mammobusy w każdym sołectwie.
3. „Białe Niedziele”.

CEL STRATEGICZNY I B

Przeciwdziałać negatywnym skutkom bezrobocia oraz tworzyć nowe miejsca pracy.

Opis kierunków działań:

1. Przygotowanie młodzieży szkolnej do wejścia na rynek pracy.
2. Tworzenie lokalnych programów naprawczych.
3. Wspieranie lokalnych inicjatyw, ochrona małej przedsiębiorczości.

PRIORYTET II A

Stworzyć skuteczny system pomocy osobom niepełnosprawnym.

Opis kierunków działań:

1. Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych.
2. Tworzenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych i wspierania działalności gospodarczej prowadzonej przez te osoby.
3. Refinansowanie i organizacja turnusów rehabilitacyjnych.

PRIORYTET II B

Podjąć działania w kierunku skutecznej walki ze zjawiskiem narkomanii, alkoholizmu i innych uzależnień.

Opis kierunków działań:

1. Realizacja programu walki z alkoholizmem.
2. Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta edukacja.
3. Tworzenie miejsc dla osób uzależnionych z możliwością prowadzenia terapii.

PRIORYTET II C

Stworzyć warunki do efektywnego pozyskiwania funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych.

Opis kierunków działań:

1. Aktywny udział samorządu w projektach organizacji pozarządowych.
2. Partnerstwo Publiczno – Prywatne.
3. Promocja i uspołecznienie Planu Rozwoju Lokalnego.

PRIORYTET II D

Podjąć działania w kierunku wzrostu bezpieczeństwa publicznego.

Opis kierunków działań:

1. Monitoring środowisk patologicznych.
2. Identyfikacja i przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z bliskości aglomeracji poznańskiej.
3. Działania profilaktyczne w oparciu o służby porządku publicznego.

CEL NIEZBĘDNY III A

Przeciwdziałać skutkom społecznym biedy i rosnącego ubóstwa rodzin.

Opis kierunków działań:

1. Skuteczna realizacja założeń rozwoju gospodarczego gmin w oparciu o lokalne strategie – aktywna polityka tworzenia nowych miejsc pracy.
2. Obejmowanie zorganizowaną pomocą ubogich.
3. Monitoring i niwelowanie patologii w rodzinie.

CEL NIEZBĘDNY III B

Tworzyć warunki do powstania instytucji wsparcia środowiskowego.

Opis kierunków działań:

1. Centrum Wspierania Osób Bezrobotnych.
2. Domy Pomocy Całodobowej dla osób Niepełnosprawnych i Chorych.
3. Dom Dziennego Pobytu – organizacja czasu wolnego osób dorosłych.

CEL NIEZBĘDNY III C

Zwiększyć ofertę zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowania czasu wolnego osób dorosłych.

Opis kierunków działań:

1. Program „Otwarte szkoły”.
2. Współzawodnictwo sportowe między sołectwami.
3. Współpraca z grupami środowisk artystycznych Poznania.

CEL NIEZBĘDNY III D

Wspierać działalność profilaktyczną i socjalną.

Opis kierunków działań:

1. Pomieszczenia magazynowe dla żywności z WBŻ wraz ze zbiórką żywności.
2. Działalność edukacyjna w oparciu o świetlice wiejskie.
3. Program edukacji socjalnej na bazie szkół.

CEL NIEZBĘDNY III E

Stworzyć warunki do szybszego rozwoju gospodarczego.

Opis kierunków działań:

1. Strefy Aktywności Gospodarczej.
2. Lokalny system podatków.
3. Wspieranie kapitału wewnętrznego.

CEL NIEZBĘDNY III F

Aktywizować młodzież poprzez organizacje społeczne i stowarzyszenia.

Opis kierunków działań:

1. Tworzenie projektów kształcących młodzież na liderów Lokalnych Grup Działania.
2. Kojarzyć liderów środowisk młodzieżowych z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.
3. Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych.

CEL NIEZBĘDNY III G

Umożliwić realizację wspólnych celów społecznych przez różne instytucje i organizacje pozarządowe.

Opis kierunków działań:

1. Inicjowanie tworzenia nowych organizacji o charakterze pomocy społecznej.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z Poznania.
3. Promocja i lobbing na rzecz realizacji celów określonych strategią wśród liderów organizacji pozarządowych.

CEL NIEZBĘDNY III H

Stworzyć warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.

Opis kierunków działań:

1. Edukacja dorosłych.
2. Prekwalifikacja zawodowa na szczeblu gminy.
3. Bank ofert pracy.

10. MONITOROWANIE STRATEGII

Ocena strategicznych dokumentów zawierających programy rozwoju winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy strategią, a programami operacyjnymi. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki rozwoju obszaru w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy rozwoju przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów strategicznych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego rozwiązywania problemów społecznych w Mieście i Gminie Buk.

Aby spełnić powyższe wymagania, przyjęto, że każdy kierunek działania przypisany konkretnemu celowi w wybranym wariantcie rozwiązywania problemów społecznych wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem kierunków działania na poziomie celów winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego realizację, w tym wypadku w większości na Ośrodek Pomocy Społecznej, ale również bezpośrednio obowiązek monitorowania poszczególnych zadań spoczywa na jednostce realizującej programy i zadania wpisujące się w konkretny kierunek działania.

Można również ocenić stopień realizacji celów, a w nich poszczególnych zadań. Zadania mają na tyle konkretny charakter, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki. Zestaw wskaźników produktów oraz rezultatów dla monitorowania kierunków działania zawiera poniższa Tabela 19. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2007 (stan 31 grudnia – dane będą dostępne wiosną 2008) umożliwi dokonanie w latach 2009 i 2013 ocen realizacji konkretnego kierunku pod kątem: skuteczności,

celowości, efektywności, wydajności. Odpowiednie struktury organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej w porozumieniu z przedstawicielami poszczególnych organizacji pozarządowych dokonywać będą bieżącej (raz w roku) i okresowej (w 2009 i 2013 r.) kontroli realizacji *Strategii*. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania *Strategii*.

Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji *Strategii* mogą być:

1. Źródła pierwotne:

- badania ankietowe za pomocą kwestionariusza – np. z wykorzystaniem Internetu, w formie drukowanej – skrzynka na opinie na stronach internetowych gminy,
- otwarte dla wszystkich Forum Internetowe, pozwalające na swobodną wypowiedź,
- cykliczne, coroczne spotkania grup eksperckich oraz innych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych
- inne.

2. Źródła wtórne:

- statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji (m.in. Ośrodków Badań Opinii Społecznej i in.),
- informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności,
- inne.

Wybór źródeł informacji do oceny realizacji *Strategii* będzie każdorazowo weryfikowany, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

Tabela 18 Monitorowanie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk na lata 2004- 2012”

L.P.	ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1.	Ocena realizacji strategii.	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej	każdego roku
2.	Organizowanie debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej strategię dla oceny jej aktualności.	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej	raz na 2 lata

Tabela 19 Wskaźniki monitoringu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk na lata 2004 - 2012”

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Cel strategiczny I A – Podjąć działania w kierunku realizacji programów profilaktycznych i prozdrowotnych.			
Kierunek działania I	Program przeciwdziałania alkoholizmowi.	Ilość projektów mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi.	Ilość osób objętych programem przeciwdziałania alkoholizmowi. Ilość osób zaliczanych do tzw. niepijących alkoholików.
Kierunek działania II	Mammobusy w każdym sołectwie.	Ilość projektów mających na celu badania profilaktyczne - realizowane za pomocą Mammobusów.	Ilość kobiet przebadanych w Mammobusach w ciągu roku kalendarzowego.
Kierunek działania III	„Białe Niedziele”.	Ilość projektów polegających na świadczeniu bezpłatnych usług medycznych w wolne dni od pracy.	Ilość mieszkańców miasta i gminy objętych świadczeniami medycznymi w ramach „Białych Niedziel”.
Cel strategiczny I B – Przeciwdziałać negatywnym skutkom bezrobocia oraz tworzyć nowe miejsca pracy.			
Kierunek działania I	Przygotowanie młodzieży szkolnej do wejścia na rynek pracy.	Ilość projektów przygotowujących młodzież szkolną do wejścia na rynek pracy.	Ilość młodzieży szkolnej przygotowanej do wejścia na rynek pracy.
Kierunek działania II	Tworzenie lokalnych programów naprawczych.	Ilość opracowanych lokalnych programów naprawczych przeciwdziałających bezrobociu i jego skutkom.	Ilość osób bezrobotnych którzy podjęli pracę w ramach lokalnych programów naprawczych.
Kierunek działania III	Wspieranie lokalnych inicjatyw, ochrona małej przedsiębiorczości.	Ilość projektów wspierające lokalne inicjatywy i MSP.	Ilość osób/firm lokalnych objętych - korzystających z projektów wspierające lokalne inicjatywy i MPS.

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Priorytet II A – Stworzyć skuteczny system pomocy osobom niepełnosprawnym.			
Kierunek działania I	Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych.	Ilość zlikwidowanych barier architektonicznych związanych ze wstępem do obiektów użyteczności publicznej. Ilość przejść dla pieszych dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.	Ilość osób niepełnosprawnych korzystających samodzielnie z obiektów użyteczności publicznej, obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz w dostępnych ciągów komunikacyjnych.
Kierunek działania II	Tworzenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych i wspierania działalności gospodarczej prowadzonej przez te osoby.	Ilość nowych miejsc pracy utworzonych dla osób niepełnosprawnych. Ilość projektów mających na celu wspieranie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.	Ilość niepełnosprawnych tworzących miejsca pracy dla siebie (samozatrudnienie). Ilość tworzonych nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Ilość firm prowadzonych przez osoby niepełnosprawne.
Kierunek działania III	Refinansowanie i organizacja turnusów rehabilitacyjnych.	Ilość zorganizowanych turnusów dla osób niepełnosprawnych.	Ilość osób niepełnosprawnych objętych rehabilitacją w ramach zorganizowanych turnusów.
Priorytet II B – Podjąć działania w kierunku skutecznej walki ze zjawiskiem narkomanii, alkoholizmu i innych uzależnień.			
Kierunek działania I	Realizacja programu walki z alkoholizmem.	Ilość projektów mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi.	Ilość osób objętych programem przeciwdziałania alkoholizmowi. Ilość osób zaliczanych do tzw. niepijących alkoholików.
Kierunek działania II	Działalność profilaktyczna – szeroko pojęta edukacja.	Ilość szkoleń, kursów organizowanych w ramach profilaktyki uzależnień.	Ilość osób uzależnionych objętych programami edukacyjnymi i profilaktycznymi.
Kierunek działania III	Tworzenie miejsc dla osób uzależnionych z możliwością prowadzenia terapii.	Ilość miejsc dla osób uzależnionych z możliwością prowadzenia terapii.	Ilość osób uzależnionych objętych terapią.

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Priorytet II C – Stworzyć warunki do efektywnego pozyskiwania funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych.			
Kierunek działania I	Aktywny udział samorządu w projektach organizacji pozarządowych.	Ilość projektów realizowanych przy współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym.	Wartość w PLN pozyskanych funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych realizowanych przy współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym.
Kierunek działania II	Partnerstwo Publiczno – Prywatne.	Ilość projektów realizowanych w ramach Partnerstw Publiczno – Prywatnych.	Wartość w PLN pozyskanych funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych realizowanych w ramach Partnerstw Publiczno – Prywatnych .
Kierunek działania III	Promocja i uspołecznienie Planu Rozwoju Lokalnego.	Ilość programów i projektów prospołecznych realizowanych w ramach Planu Rozwoju Lokalnego.	Wartość w PLN pozyskanych funduszy UE na rzecz przedsięwzięć prospołecznych realizowanych w ramach Planu Rozwoju Lokalnego.
Priorytet II D – Podjąć działania w kierunku wzrostu bezpieczeństwa publicznego.			
Kierunek działania I	Monitoring środowisk patologicznych.	Ilość projektów monitorujących środowiska patologiczne. Ilość wywiadów środowiskowych ukierunkowanych na identyfikację środowisk patologicznych.	Ilość zidentyfikowanych środowisk patologicznych i ich problemów. Ilość osób wywodzących się ze środowisk patologicznych objętych pomocą.
Kierunek działania II	Identyfikacja i przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z bliskości aglomeracji poznańskiej.	Ilość projektów mających na celu identyfikację i przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z bliskości aglomeracji poznańskiej.	Ilość zidentyfikowanych zagrożeń związanych z bliskością aglomeracji poznańskiej. Ilość zniwelowanych zagrożeń związanych z bliskością aglomeracji poznańskiej poprawiającej bezpieczeństwo w mieście i gminie.
Kierunek działania III	Działania profilaktyczne w oparciu o służby porządku publicznego.	Ilość działań profilaktycznych zwiększających bezpieczeństwo publiczne realizowanych przy udziale służb porządku publicznego.	Wzrost bezpieczeństwa publicznego wynikający ze spadku wskaźnika przestępczości.

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Cel niezbędny III A – Przeciwdziałać skutkom społecznym biedy i rosnącego ubóstwa rodzin.			
Kierunek działania I	Skuteczna realizacja założeń rozwoju gospodarczego gmin w oparciu o lokalne strategie – aktywna polityka tworzenia nowych miejsc pracy.	Ilość projektów wspierających tworzenie nowych miejsc pracy w oparciu o lokalne strategie.	Ilość osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach nowych miejsc pracy. Wzrost w PLN dochodów rodzin mających problemy finansowe.
Kierunek działania II	Obejmowanie zorganizowaną pomocą ubogich.	Ilość projektów mających na celu objęcie zorganizowaną pomocą ubogich.	Ilość osób ubogich objętych zorganizowaną pomocą.
Kierunek działania III	Monitoring i niwelowanie patologii w rodzinie.	Ilość projektów monitorujących rodziny patologiczne, ilość wywiadów środowiskowych ukierunkowanych na identyfikację patologii w rodzinach.	Ilość zidentyfikowanych rodzin patologicznych i ich problemów. Ilość patologicznych rodzin objętych pomocą.
Cel niezbędny III B – Tworzyć warunki do powstania instytucji wsparcia środowiskowego.			
Kierunek działania I	Centrum Wspierania Osób Bezrobotnych.	Powstanie Centrum Wspierania Osób Bezrobotnych.	Ilość osób bezrobotnych korzystających z Centrum Wspierania Osób Bezrobotnych. Ilość osób bezrobotnych którzy podjęli pracę dzięki pomocy Centrum Wspierania Osób Bezrobotnych.
Kierunek działania II	Domy Pomocy Całodobowej dla osób Niepełnosprawnych i Chorych.	Powstanie Domu Pomocy Całodobowej dla osób Niepełnosprawnych i Chorych.	Ilość osób niepełnosprawnych i chorych które posiadają całodobową opiekę specjalistycznych placówek.
Kierunek działania III	Dom Dziennego Pobytu – organizacja czasu wolnego osób dorosłych.	Powstanie Domu Dziennego Pobytu w celu organizacja czasu wolnego mieszkańcom.	Ilość mieszkańców korzystających z Domu Dziennego Pobytu.

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Cel niezbędny III C – Zwiększyć ofertę zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowania czasu wolnego osób dorosłych.			
Kierunek działania I	Program „Otwarte szkoły”.	Ilość projektów realizowanych w szkołach w ramach Programu „Otwarte szkoły” np. zorganizowanych zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych jak również spotkań informacyjnych dla dzieci i rodziców.	Ilość dzieci i dorosłych korzystających z zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych. Ilość dzieci i dorosłych korzystających ze spotkań informacyjnych organizowanych dla dzieci i rodziców.
Kierunek działania II	Współzawodnictwo sportowe między sołectwami.	Ilość projektów mających na celu organizację spotkań sportowych pomiędzy sołectwami.	Ilość mieszkańców biorących udział we współzawodnictwie sportowym między sołectwami.
Kierunek działania III	Współpraca z grupami środowisk artystycznych Poznania.	Ilość projektów tworzonych z poznańskimi grupami środowisk artystycznych na terenie Miasta i Gminy Buk.	Ilość mieszkańców miasta i gminy uczestniczących w projektach organizowanych przez poznańskie grupy artystyczne.
Cel niezbędny III D – Wspierać działalność profilaktyczną i socjalną.			
Kierunek działania I	Pomieszczenia magazynowe dla żywności z WBŻ wraz ze zbiórką żywności.	Powstanie pomieszczeń magazynowych z niezbędnym wyposażeniem na magazynowaną żywność z WBŻ jak i ze zbiórek dla rodzin potrzebujących. Ilość zorganizowanych zbiórek żywności na terenie miasta i gminy dla rodzin potrzebujących.	Ilość rodzin którym udzielono pomocy żywnościowej. Ilość w kg zebranej żywności.
Kierunek działania II	Działalność edukacyjna w oparciu o świetlice wiejskie.	Ilość kursów i szkoleń dla mieszkańców zorganizowanych w świetlicach wiejskich.	Ilość mieszkańców przeszkolonych z różnych dziedzin w świetlicach wiejskich.
Kierunek działania III	Program edukacji socjalnej na bazie szkół.	Ilość projektów zrealizowanych w ciągu roku w zakresie edukacji socjalnej dzieci i młodzieży na bazie istniejących szkół.	Ilość dzieci i młodzieży objętych programami / projektami w zakresie edukacji socjalnej. Ilość dzieci i młodzieży żyjących w warunkach ubóstwa lub na granicy ubóstwa.

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Cel niezbędny III E – Stworzyć warunki do szybszego rozwoju gospodarczego.			
Kierunek działania I	Strefy Aktywności Gospodarczej.	Powstanie Stref Aktywności Gospodarczej.	Ilość nowych inwestycji realizowanych na terenie Stref Aktywności Gospodarczej. Ilość nowopowstałych miejsc pracy na terenie Stref Aktywności Gospodarczej.
Kierunek działania II	Lokalny system podatków.	Ilość lokalnych ulg i preferencji podatkowych stwarzających możliwość szybszego wzrostu gospodarczego.	Ilość nowopowstałych podmiotów gospodarczych. Ilość nowych inwestycji realizowanych na terenie miasta i gminy.
Kierunek działania III	Wspieranie kapitału wewnętrznego.	Ilość projektów wspierających lokalnych przedsiębiorców.	Ilość podmiotów gospodarczych, które skorzystały z projektów wspierających lokalnych przedsiębiorców.
Cel niezbędny III F – Aktywizować młodzież poprzez organizacje społeczne i stowarzyszenia.			
Kierunek działania I	Tworzenie projektów kształcących młodzież na liderów Lokalnych Grup Działania.	Liczba realizowanych projektów kształcących młodzież na liderów Lokalnych Grup Działania.	Ilość młodzieży wchodzącej w dorosłe życie zaliczanych do liderów Lokalnych Grup Działania.
Kierunek działania II	Kojarzyć liderów środowisk młodzieżowych z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.	Ilość projektów realizowanych wspólnie przez zorganizowane środowiska młodzieżowe i liderów, w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.	Ilość młodzieży w organizacjach społecznych i stowarzyszeniach biorących udział w projektach w różnych sektorach pomocy społecznej.
Kierunek działania III	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych.	Powstanie Centrum Organizacji Pozarządowych.	Ilość organizacji pozarządowych zrzeszonych w Centrum Organizacji Pozarządowych. Ilość młodzieży działającej w organizacjach społecznych i stowarzyszeniach należących do Centrum Organizacji Pozarządowych.

Lp.	Nazwa kierunku działania	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Rok bazowy 2007, lata oceny: 2009 i 2013			
Cel niezbędny III G – Umożliwić realizację wspólnych celów społecznych przez różne instytucje i organizacje pozarządowe.			
Kierunek działania I	Inicjowanie tworzenia nowych organizacji o charakterze pomocy społecznej.	Ilość projektów inicjujących tworzenie nowych organizacji i stowarzyszeń o charakterze pomocy społecznej.	Ilość powstałych organizacji i stowarzyszeń o charakterze pomocy społecznej.
Kierunek działania II	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z Poznania.	Ilość projektów realizujących cele społeczne tworzonych przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi z Poznania.	Ilość beneficjentów pomocy społecznej korzystających z pomocy instytucji i organizacji pozarządowych z terenu m. Poznania.
Kierunek działania III	Promocja i lobbing na rzecz realizacji celów określonych strategią wśród liderów organizacji pozarządowych.	Ilość projektów promocyjnych i lobbystycznych utworzonych na rzecz sprawnej realizacji celów określonych w strategii.	Ilość beneficjentów instytucjonalnych włączonych do projektów z zakresu pomocy społecznej.
Cel niezbędny III H – Stworzyć warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.			
Kierunek działania I	Edukacja dorosłych.	Ilość kursów, szkoleń dla dorosłych zorganizowanych przez np. PUP, PCPR, OPS i organizacje pozarządowe.	Ilość osób dorosłych przeszkolonych przez PUP, PCPR, OPS i organizacje pozarządowe.
Kierunek działania II	Prekwalifikacja zawodowa na szczeblu gminy.	Ilość szkoleń organizowanych w ramach prekwalifikacji zawodowej na szczeblu gminy.	Ilość osób przeszkolonych które uzyskały nowy zawód.
Kierunek działania III	Bank ofert pracy.	Ilość zidentyfikowanych miejsc pracy, ofert pracy w utworzonym banku ofert.	Ilość osób, które uzyskały pracę na podstawie banku ofert pracy.

11. WDRAŻANIE STRATEGII WARUNKI REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii opierać się będzie na:

- podejmowaniu działań wynikających z założonych celów zgodnie z kompetencjami samorządu określonych ustawą o samorządzie gminnym,
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno –publicznym (samorząd – samorząd, samorząd – rząd, organizacje pozarządowe – samorząd),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego (z udziałem prywatnych inwestorów),
- na koordynacji i aktywnym zaangażowaniu się w działaniach stricte prywatnych (kapitał prywatny) w przypadku realizacji zamierzeń wypełniających cele Strategii.

Warunki realizacji strategii:

- zachowanie i ochrona wartości antropogenicznych i przyrodniczych,
- zachowanie istniejących więzi społecznych,
- stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Struktura alokacji środków na realizację programów strategicznych

Środki na realizację priorytetów, zadań i działań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk podzielono na następujące źródła finansowania:

- 1) środki własne (Budżet Gminy),
- 2) środki własne organizacji pozarządowych,
- 3) Skarb Państwa (Środki celowe w poszczególnych ministerstwach, a w szczególności Ministerstwa Gospodarki i Polityki Społecznej),
- 4) Środki Unii Europejskiej (Fundusze Strukturalne w tym EFS),
- 5) Pozaunijne fundusze celowe,
- 6) Kapitał prywatny i środki własne (w ramach Partnerstwa Publiczno – Prywatnego),
- 7) Kapitał prywatny (środki inwestorów prywatnych).

Tabela 20 WDRAŻANIE STRATEGII

L.p.	Zadania	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Wymagane środki (PLN)	Źródła środków
1.	Przyjęcie zaktualizowanego dokumentu strategii przez kierownictwo Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Marzec 2007 r.	-	-
2.	Przedłożenie Strategii Radnym Rady Miasta i Gminy Buk	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Kwiecień 2007 r.	-	-
3.	Zatwierdzenie Strategii przez Radnych Rady Miejskiej Buk	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Kwiecień 2007 r.	-	-
4.	Przesłanie strategii do organizacji pozarządowych i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Maj 2007 r.	-	Budżet OPS
5.	Publikacja strategii w formie wydawnictwa lub biuletynu	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Maj 2007 r.	2.000,00	Budżet OPS
6.	Analiza celów i kierunków działania ze szczególnym uwzględnieniem kierunków i zadań mogących uzyskać wsparcie ze środków pomocowych	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Buku	Czerwiec 2007 r.	-	-
7.	Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działania.	OPS, organizacje pozarządowe	2007 – 2013r.	-	Budżet Gminy, budżet OPS, Fundusze Strukturalne

12. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

WYKAZ TABEL:

Tabela 1 Struktura gruntów w Mieście i Gminie Buk	9
Tabela 2 Przekrój statystyczny miasta i gminy (wg stanu na koniec 2006 r.).....	10
Tabela 3 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej.....	11
Tabela 4 Struktura bezrobotnych według wykształcenia.....	13
Tabela 5 Struktura bezrobotnych według wykształcenia.....	13
Tabela 6 Bezpieczeństwo publiczne	14
Tabela 7 Zasiłki celowe przyznane w 2006 roku	20
Tabela 8 Udzielone świadczenia – zadania zlecone (za 2006 rok).....	27
Tabela 9 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą (za 2006 rok)	27
Tabela 10 Udzielone świadczenia – zadania własne gminy (za 2006 rok)	28
Tabela 11 Powody przyznania pomocy (za 2005 rok).....	29
Tabela 12 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – Edukacja	66
Tabela 13 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – FINANSE.....	67
Tabela 14 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – INFRASTRUKTURA.....	68
Tabela 15 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – PROBLEMY SPOŁECZNE	69
Tabela 16 Cele wraz z kierunkami działania w obszarze – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.....	70
Tabela 17 Wybrany Wariant rozwiązywania problemów społecznych.....	72
Tabela 18 Monitorowanie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk na lata 2004- 2012”	78
Tabela 19 Wskaźniki monitoringu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk na lata 2004 - 2012”	79
Tabela 20 WDRAŻANIE STRATEGII.....	87

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1 Kwota świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku w ramach zadań własnych.....	22
Wykres 2 Liczba świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku w ramach zadań własnych.....	23
Wykres 3 Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w ramach zadań własnych realizowanych przez OPS w 2006 roku	23
Wykres 4 Kwota świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku w ramach zadań zleconych	24
Wykres 5 Liczba świadczeń udzielonych przez OPS w 2006 roku w ramach zadań zleconych.....	24
Wykres 6 Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie w ramach zadań zleconych realizowanych przez OPS w 2006 roku	25
Wykres 7 Typy rodzin objętych pomocą społeczną przez OPS w 2006 roku	25
Wykres 8 Liczba rodzin którym przyznano pomoc w 2006 roku ze względu na powód przyznawania pomocy społecznej.....	26
Wykres 9 Dochody budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca	31
Wykres 10 Dochody własne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca	31
Wykres 11 Samodzielność budżetu - procent dochodów własnych w dochodach ogółem	32
Wykres 12 Wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	32
Wykres 13 Wydatki inwestycyjne budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	33
Wykres 14 Dochody i wydatki budżetów gmin ogółem w złotych na 1 mieszkańca.....	33
Wykres 15 Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.....	34
Wykres 16 Struktura ludności w wieku	34
Wykres 17 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym....	35
Wykres 18 Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	35
Wykres 19 Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.....	36
Wykres 20 Zgony w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności.....	36
Wykres 21 Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności	37
Wykres 22 Przyrost naturalny liczony metodą: (urodzenia żywe - zgony) : urodzenia żywe	37
Wykres 23 Liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności.....	38
Wykres 24 Gęstość zaludnienia - liczba ludności przypadająca na 1km ² powierzchni.....	38
Wykres 25 Bezrobocie w %.....	39
Wykres 26 Struktura procentowa bezrobocia według płci.....	39
Wykres 27 Struktura procentowa bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku do liczby bezrobotnych ogółem	40

WYKAZ RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Położenie Miasta i Gminy Buk.....	8
Rysunek 2 Struktura organizacyjna pomocy społecznej w Mieście i Gminie Buk.....	16

13. ANEKS 1 DOTYCZY ZMIAN PRZEPROWADZONYCH W STRATEGII W MARCU 2007 R.

W marcu 2007 w roku nastąpiła aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Buk na lata 2004 – 2012. W ramach tej aktualizacji w stosunku do wersji pierwotnej dokumentu dokonano następujących zmian:

- zaktualizowano o dane w Raporcie o stanie pomocy społecznej na koniec 2006 roku,
- dokonano analizy porównawczej, a na jej podstawie dokonano zweryfikowano elementy analizy SWOT,
- wprowadzono zmiany w zapisach celów i kierunków działania w poszczególnych obszarach polityki społecznej (Edukacja, Finanse, Infrastruktura, Problemy społeczne, Społeczność lokalna) dostosowując je do aktualnych potrzeb Miasta i Gminy Buk wraz z uwzględnieniem dotychczasowych działań,
- dostosowano Wybrany Wariant Rozwiązywania Problemów Społecznych dostosowując go do potrzeb w zakresie polityki społecznej na terenie Miasta i Gminy Buk,
- dostosowano dokument do wymogów stawianych przez Unię Europejską wprowadzając nowe zasady monitorowania i wdrażania strategii z jednoczesnym wskazaniem wskaźników produktów i rezultatów dla każdego kierunku działania przypisanego celowi który znalazł swoje miejsce w Wybrany Wariant Rozwiązywania Problemów Społecznych.